

REDACTIA

Deak Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

în Austro-Ungaria:
 un an 20 cor. pe 1/2
 10 cor.; pe 1/4 de an
 5 cor., pe 1 lună 2 cor.
 în România:
 un an 4 coroane. —
 Pentru România și
 străinătate pe an:
 40 franci.

Abonamentele nu se napotăz

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deak Ferencz-u. Nr 8

INSERȚIUNILE:

de un șir garsoni: orbe
 de 14 bani; a doua oră
 12 bani; a treia oră 8
 de fiecare publicitate.

Atât abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
 primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 51

Tărie și avânt.

(*) „Ai carte, ai parte“, e veche mottoare a Românului; și nu din vânt e luat proverbul, ci dintr'un lung șir de dovezi s'a convins omul de acest adevăr, până să-l închege într'o zi așa de scurtă dar totodată și de înțelepciune mare.

În trecut vremea când pumnul hoților era mai tare, astăzi cu mintea, cu înțelepciunea și înțelegerea se ridică deasupra, cu înțelepciunea își întărește starea și se îndreaptă spre înaintare. Cei slabi, în față sunt astăzi aceia, cari nu pot să lupte cu mintea, cu înțelepciunea, pe care o câștigăm prin învățatură, prin studiu.

Esind de prin școli, noi avem o încredință de învățatură, cu care putem să trăim în viață; dar dacă cu atâta învățatură rămânem numai, dacă pe urmă vom mai citi, lumea merge înainte, noi stând pe loc vom rămâne în urmă, — și văzând cu ochii vom cădea în față cu cei ce îmbogățindu-și cunoștințele țin pas cu mersul timpului.

O înțeleaptă întocnire, pentru a lăsa pe oameni și să-l pune mereu în cunoștința mersului înaintării, pentru a învăța să se păzească de rău și pentru a-l îndruma spre bine și fapte bune, pentru a le arăta cari sunt drepturile și care e datoria lor, este fără de îndoială ziarul.

Ziarele dară acest rol îl au, de a lumina și conduce poporul, fiind totodată gâzduitoarele gândurilor, și purtătorii mijloacelor poporului.

Noi Românii de sub domnia celor doi Ștefani Ștefan mai avem și o altă cauză pentru care să ne alipim ziarele noastre naționale și să le spriginim din tot sufletul și cu toată puterea, cu sacrificii chiar; pentru că țara noastră, în lupta noastră națională contra încercărilor de cucerire și de maghiarizare prin ziar ni-a deschis încă deschisă calea de a lupta contra scelerilor, cari nimicirea noastră națională și-au pus-o de țintă.

Ziarele noastre naționale sunt plămânii trupului național, plămânii cari răsuflă astăzi neamul nostru românesc din Ungaria și Ardeal.

Ziarul ține pururea aprinsă flacăra iubirei de neam, ziarul este lumina, în jurul căreia trebuie să ne concentrăm cu toții, cați vrem să înaintăm și cați avem la inimă soarta neamului nostru.

Dar ca rolul său mare în lupta noastră națională un ziar să îl poată îndeplini, ca să trăiască și să ducă înainte greaua dar frumoasa luptă, precum el reprezintă, apără și susține interesele obștei noastre românești, are nevoie de spriginul unei obște, pentru viața și întărirea sa.

Luptând pentru neam, pentru interesele neamului, al neamului interesat să trăiască ziarul și „cel-ce dă, pentru sine dă“; cel-ce îl spriginește,

pentru binele și interesele sale îl spriginește, pentru interesul a tot ce e românesc.

Să ne facem datoria, spriginind și pe cale materială ziarul românesc, care reprezintă interesele neamului nostru, căci întărirea materială este baza tăriei și avântului său în lupta de apărare și în lupta pentru cuceririle noastre naționale.

Ziarul nostru e una cu poporul, tăria și avântul lui va fi una cu tăria și avântul poporului.

Situația guvernului austriac.

Ministrul Körber s'a încercat să și ajute în situația grea, de neactivitate a Reichsrathului, punând în desbaterea Dietelor provinciale proiectul de lege asupra impozitului asupra spiritului. Deși proiectul este favorabil intereselor provinciilor, el a fost respins. Respingerea însă (din partea Dalmației și Tirolului) nu însemnează și nici n'a fost basată pe considerațiuni de necorespunderea proiectului pentru exigențe, ci a fost pur și simplu un vot de război edere a Dietelor provinciale respective față cu guvernul.

Pe acest drum deci, dl Körber s'a îndărnicit; Reichsrathul, devenit epocal prin obstructionism, în formațiunea apropiată, cu palpatăie așteptată, îi va aduce oare vre-un... vot de încredere?

Luxul de a vorbi pe față și deschis. zice „Magyar Szó“ că și-l poate permite, nefiind angajat în nici o parte. Și făcându-și acest lux, într'o serie de articoli, „Reflexiuni“ de obiectivitate particulară a sa, asupra evenimentelor cari au cauzat căderea lui Bánffy și venirea lui Széll la putere, etc. ... din abnormitățile de construcțiuni logico-stilare alunecă la următorul adevăr:

„Majoritatea partidului guvernamental nu se ține nici de persoană, nici de idei, ci de guvern. E o masă fără energie, care este legată de piciorul scaunului prim-ministerial cu ață cu miere. Oamenii, cari nu au altă ambițiune decât să aibă un număr“ ...

De data aceasta, recunoscând adevărul, care este de preț, din oră ce parte va veni, am luat în serios pe „Magyar Szó“.

Dietele provinciale ale Austriei, după desbatere de scurtă durată, indeosebi asupra bugetului statului, au fost închise Vineria trecută (21 l. c. n.). Dieta Bucovinei n'a ținut de data aceasta decât trei ședințe, între cari cea de Joi a fost mai interesantă. Cu acest prilegiu anume dl Dr Iancu cavaler de Flondor, șeful partidului popular național, a rostit în Dieta o vorbire energică și foarte aspră la adresa guvernului bucovinean, osândind volnicile acestuia, săvârșite la alegerile deputaților pentru sfatul împăratesc din Viena.

Simptome electorale.

Un ziarist maghiar intervievând pe un personaj apropiat de cercurile conducătoare guvernamentale, a primit, în privința gândurilor și atitudinii guvernului față cu viitoarele alegeri următoarele lămuriri și informațiuni:

„Partidul mărit prin fuziunea cu partidul național (apponyist) intră în acțiunea electorală încredințat că nu-și va putea păstra proporția mare pe care a câștigat-o prin fuziune. La viitoarele alegeri partidul nu va mai lupta cu aceleași arme (brutale) cu cari a luptat în trecut. La sprigină materială (corupțiune) abia se mai poate aștepta cineva; și pentru acest motiv va trebui să abdice de mandatele cari au fost cucerite numai pe acea cale. Apoi fuziunea partidului național cu cel guvernamental în unele părți încă nu s'a îndeplinit cu totul. Mulți din foștii naționali n'au abdicat dela atitudinea opoziționară, și vor sprigini mai în grabă pe independențiști.“

Guvernul va încungiura ori ce formă a terorismului. Punctul de vedere al lui Széll însuși este, că mai bine se lipsește de marea majoritate actuală, și mai bucuros s'ar sprigini pe un partid mai consolidat și compus din elemente homogene, la al cărui sprigină neconditionat poate calcula. Elementele ortodoxe ale partidului o știu asta și încă și li se mișcă terenul de sub picioare. Di-cursul primului ministru de anul nou (cașune obișnuite de felicitări oficiale împreună cu declarațiuni politice de acțiune) cu toată probabilitatea va aviza asupra evenimentelor de ordine, cu care va porni partidul liberal în lupta electorală. „Liberalismul“, „unitatea statului maghiar“ și „menținerea bazelor pactului“, vor domina în proclamațiile partidului.

Lozincă mercantilizată și a agrarilor, e, că se vor amesteca în această luptă“...

Deși slăbiți, și cam guvernamentalizăți în timpul din urmă, kossuthiști credem că nu prin popularitatea lor între alegători, ci mai mult din grația guvernului, care va încungiura ori-ce formă a terorismului vor intra în parlament în formă de opoziție milităre.

Nu ne vine însă a crede, că aceeași atitudine va păstra-o guvernul și organele sale față cu „reacțiunea“ catolică, față cu partidul popular, pe care l-au făcut deja să simtă în alegeri suplimentare că i-au rezervat unele „forme“ ... de combatere.

Partidul popular e socotit de guvern ca cel mai periculos vrăjmaș al său și de fapt și este cel mai bine organizat.

Pe când situația precară a kossuthiștilor ni-o învederează îndeașuns și acțiunea lor — propagandistă din timpul din urmă.

Așa, bunăoară, la Gödöllő s'a ținut de curând o întrunire populară-independențistă, la care s'a luat, între altele, concludul următor:

„... În interesul viitorului partidului independențist greu amenințat prin lipsa de acțiune și neglijarea intereselor poporului, pentru cucerirea libertății poporului și independenței statului, ... ar fi să se întemeieze un nou partid independențist cu o direcție radicală și în adevăr democratic“ ...

Unde-i kossutismul din vremea lui Szápary?

Acestea sunt partidele politice maghiare, ai căror reprezentanți în parlament vor reprezenta interesele maghiare din statul Ungaria.

Se pregătesc, și își fac socotelele, ca să mai stăpânească și pe viitor țara noastră a tutarora, — spre mărirea „ideei de stat maghiar“.

Noi, naționalitățile nemaghiare privim numai, cum ele își împart stăpânirea asupra noastră, căci țaria lor este în desunirea noastră.

Datoria noastră este însă, ca în fața acestui spectacol să ne dăm seama de noi înșine, să muncim ca să ne întărim, și va veni vremea să ne validăm cu rosturile noastre.

G. C. Cantacuzino.

Dot anii au trecut de când, într'o zi tristă și ploioasă, un luptător convins a urmat cu sufletul îndurerat sicuti simplu, în care zăcea corpul neînșuflețit al unui om, care fusese energic, credincios și statornic în persoană, al unui mare și vrednic urmaș al lui Ion Brătianu, al unui bun Român — al unui eec lent cetățean — al lui Goșu Cantacuzino.

Cu timpul multe și mulți se uită, când cursul neîntrerupt al evenimentelor nu încetează a ne ține tot înaintea spre destine necunoscută și a ne depărta tot mai mult de punctul de unde am pornit. Astăzi e viața, azi e viața, și cea publică și cea privată. Numări puținți sunt, cari lasă o urmă neștersă în spirite, a căror lumină revărsată în inimă nu se stingă nici odată și pe cari nici când actualitate cea mai arzătoare și pasionată nu-î poate eclipsa.

Dintre aceștia, unul e în veci neuitatul Goșu Cantacuzino, care, precum spune poetul, de câte ori se vor evoca memoriile cele mai bune și alese, se va pomeni și numele său. Nu numai că nu e uitat și nu va fi uitat nici odată acest fruntaș al neamului, și viguros contribuitor al partidului național liberal din România, care a jertfit idealurilor sale tot ce îi dădura moștenirea și talentul, dar, din contră, de câte ori e luptă mare pentru naționalitate, spre el se merge gândul.

Dacă o moarte crudă nu l'ar fi răpit fără milă și ar mai fi între cei vii militanții neîntreruți și organizatorii victoriilor, cine ar fi mai aprig, în lupta grea pentru păstrarea avutului strămoșesc?

... Fie-ți țărina ușoră și amintirea vecinică marelui cetățean și Român!

„Secolul“.

Din România.

Noua organizare a comunelor rurale în România. Zelele acestea se va deține pe biroul Senatului proiectul de lege privind la noua organizare a comunelor rurale. După acest proiect de lege comunele rurale vor avea cel puțin 600 de locuitori. Noile circumscripții se vor stabili la început de către consiliul de miniștri, după avizul consiliilor județene. În capul fiecărei circumscripții comunale va fi un primar ales de consiliul comunal printre consilierii comunali sau printre alegătorii comunali.

Cătuțele dependente de comună vor forma despărțiri, în capul cărora se va afla un delegat al primarului, fără ca să aibă cancelarie. Principala atribuție a acestor delegați va fi de a face acte de stare civilă. Printr'un alt proiect de lege, dl C.

Olănescu, ministrul de interne, organizează pe notari. Notarii vor avea atribuții curate comunale și vor avea în deosebi sarcina de a aplica legile de ordin general. Se va înființa o școală de notari și pe viitor notarii nu se vor recruta decât dintre absolvenții școlii.

DIN BUCOVINA.

Discursul domnului Dr. Iancu cav. de Flondor, ținut în ședința Camerei provinciale de Joi, în 20 Dec. st. n.

Înaltă cameră! Cu toate că n'am avut de gând să vorbesc chiar acum, căci aveam să-mi rezervez cuvântul pentru alt obiect, însă prin neașteptata îmbolnăvire a tovarășului meu de luptă Dr. George Popevici, mă simț îndemnat să intru imediat în dezbateri.

Nu tăgăduiesc, chiar din capul locului, că voi vorbi și vota *contra* *budgetului*, și dacă o fac aceasta, nu o fac atât din cauza neîncrederii ce aș avea o față de comitetul țării, ci mai ales pentru că *nu am absolut nici o încredere în guvernul țării și în genere în guvern.*

Am auzit chiar și astăzi din însăși gura mareșalului țării în ce stare miserabilă se află finanțele țării și că o grabnică sanare a acestora e o imperioasă necesitate. Că această sanare nu s'a putut realiza pe calea aceasta, eu n'am stat nici când la îndoială.

Proiectul e anticonstituțional și cea mai bună dovadă despre aceasta e, că o lege provincială nu poate fi valabilă pentru Bucovina, după ce a fost respinsă de camera provincială dalmatină.

Asupra acestei chestiuni nu voiesc să mă rețin mai departe. Guvernul și-a retras proiectul său și aceasta este după părerea mea un fapt foarte îmbucurător. Nici decum însă îmbucurător nu pot numi adevărul, că guvernul influențează și a influențat de repetate ori finanțele țării, *nu spre a le îndrepta, ci spre a le ruina.*

Oratorul arată pe larg acest lucru, cu argumente puternice și foarte temeinice: abuzuri cu fondul țării, cu înființarea de fabrici de zahăr etc., etc., apoi continuă despre volnicile la alegeri:

Acum, domnilor, voiesc să trec mai departe. Nu voiu cetai cazanul întregi, și nici nu le voiu povesti, nu mă voiu ocupa cu singuraticile alegeri ale electorilor...

Să trecem la actul alegerii din Storojineț. Un corp numeros de jandarmi, 24 de oameni, a sosit deja la 3 ore dimineața cu comisarul de poliție Krezanowsky — care și-a mai luat ca sucurs pe un concepișt și un comisar din Cernăuți — în localul de alegere. Toate ușile și ferestrele, cari deobște erau libere, au fost închise, și când alegătorii noștri — la 8 ore era fixat începutul alegerii — au venit, comisarul a dat un semn și jandarmii înainteașă contra alegătorilor români și-i tratează cu stralut puștei și cu împunsături de baionete, pe când pe ușa din dărăt și prin fereastră, trecând pe dinaintea jandarmilor, intră d-nii alegători ai guvernului și în 10 minute au umplut localul de alegere. În acest timp au fost mai mulți alegători români răniți și unii chiar grav. Un alegător a fost lovit peste frunte, altul a fost împuns cu baioneta în falcă. Pertractările despre aceste răniți urmează acum la judecătoria districtuală din Storojineț. Atenț făcut prin vuetul mare ce era, am aruncat o privire prin fereastră afară și vă asigur că — fără să iau în considerare partidul politic, cărui aparțin și programul meu politic — am fost adânc indignat despre acea procedură. Oameni blânzi, cinștiți și onești ai țergului Storojineț vin la alegere și sunt tratați în modul cel mai brutal, și în cel mai brutal și crud mod sunt ghionțiți cu straturile puștilor și răniți cu împunsături de baionete, pentru că au venit să facă uz de dreptul lor de alegere, — și domnii comisari, reprezentați într'un număr destul de considerabil, privesc liniștiți la această procedură în acest moment am prins pe comisarul de poliție de braț și i-am zis: „Priveste situația, d-le, vei răspunde d-ta pentru urmările ce ar putea să se întâmple?” — „Nu!” — „Atunci de ce nu intervii?” — „Intervenția mea nu ajută nimic”.

Atunci m'a rugat pentru intervențiunea mea. Sub condiția — am răspuns — dacă va grijă ca oamenii să intre în casă, fiind sala cea mare de ședințe deșartă. La această el mi-a răspuns, că așa ceva nu s'a făcut nici odată, și sala de ședințe nu s'a folosit nici odată pentru alegere.

Da, aceasta putea să fi fost înainte just, pentru că nu era o participare așa mare a alegătorilor. De astă-dată însă, și după ce vezi că așa de mulți bărbați cer să fie lăsați în lăuntru, trebuie numai de-

cât să dai liber și acest local. La acestea el mi-a răspuns: Eu declar numai acest local ca local de alegere, și cu aceasta s'a sfârșit! Dar' după puțină recugetare și vâzând spiritele întăritate, se moaie puțin la urmă dă voie să se deschidă fereastra și aceia dintre alegători cari vor fi strigați, să intre în localul de alegere. Această procedură s'a observat prin v'ro 10 minute și a avut ca urmare că lista noastră a avut un avans de 12—13 voturi. Dar' ce se întâmplă? Cu tot felul de tertipurî atât în local, cât și afară de local se inscenează scene turbulente, astfel că comisarul la sfârșit a zis: Pe lângă așa un vuet nu pot face alegerea, trebuie să închid fereastra — și fereastra a și fost închisă cu tot protestul meu. Din acest moment alegătorii români au încetat a mai vota, pentru-că nu au ajuns la aceea să voteze. Ceia'alți comisarii au grijit pentru aceasta, ei și-au împlinit serviciul într'adevăr în mod escelent. Dar' eu nu mai voiesc să vorbesc despre acești domni, pentru-că la urma urmelor eu nu-i pot face pe ei responsabili pentru procedura lor.

Ei bieții se află în acea stare de com-pătimit, în care se află tot amplotiat politic, care nu-și poate manifesta convingerea sa, ci trebuie să joace așa cum i se cântă de sus. Vai de capul lui, dacă e avizat la leafa sa; el e silit în fine să-și înădușe convingerea sa subiectivă sub povara celei a prepozițiilor: săi până la atare grad, că încetă a mai fi bărbat și este degradat la o unealtă fără voință, ba prea adese fără conștiință. Și din altă cauză nu mi place a mă ocupa de acești domni comisari și amplotiați politici subalterni, pentru că nu sunt deprins a trage cu tunul în vrăbi. Eu cred că stă mai pe sus de ori-ce îndoială faptul, că căpitănia districtuală s'a făcut vinovată la alegerile din Storojineț de abuzul autorității (Missbrauch der Amtsgewalt). Eu n'am să-mi rostesc astăzi sentența mea asupra acestui abuz, o spun însă chiar astăzi cu toată greutatea, pe cine îl țin eu de autorul intelectual al acestor abuzuri: Pe nime altul decât pe domnul president al țării!

Dar vedeți, domnii mei, față d' alegătorii de români din Storojineț s'a procedat nu numai brutal, ci aproape într'un mod mișelesc și iresponsabil, și din aceasta puteți conchide, cum s'a purces pe acolo, unde inteligența română nu a fost față la alegeri și domnii au avut mână liberă.

Prin aceasta s'a făcut o nedreptate mare nu numai partidului nostru și alegătorilor partidului nostru ci mai mult! Rușinea lovește în fața întregii țări! Nu este vorba de unul sau doi alegători români, ci despre alegătorii din Bucovina, cari sunt tratați într'un mod mai rău decât vita. Dar eu vă asigur, d'lor, și despre aceasta sunt deplin convins, că dacă acești alegători ar fi vite și noi nu camera provincială, ci o societate de protecție pentru animale, noi am trebui numai decât să protestăm în contra unei asemenea procedări. (Aplause sgomotoase). Domnul mareșal înterupe pe vorbitor, declarându-i că afacerile de cari vorbește cad în competența camerei imperiale și că dacă nu va vorbi la chestie, îi detrage cuvântul.

Dep. Dr. Flondor: Regret foarte mult, că Esc. Sa, care până acum a avut totdeauna de principiu salvarea libertății de a vorbi și a și scutit-o în măsura cea mai largă, acum face o excepție cu mine. Regret foarte mult că sub ast-fel de condiții nu pot vorbi mai departe, și că așadar trebuie să rezignez la continuarea espunerilor mele.

Din congregatia comitatului Caraș-Severin.

Sub titlul acesta a apărut în „Tribuna Poporului”, Nr. 228 un comunicat, în care între altele le zice, că membrii români din congregațiune au reprobato vânzarea alor 223 jugere din islazul comunei Petnic, — ear' majoritatea a aprobat vânzarea.

Dacă este ac-st lucru adevărat atunci numai multumim putem Românilor din congregațiune, că au luat în apărare comuna noastră.

Cu toate acestea, eu unul nu aș pute crede ca congregația comitatensă să aibă curagiul de a vinde din islazul nostru în licitațiune publică pământul comunei noastre ce presupun, că sau corespondentul d'voastră nu a înțeles pe raportorul din congregațiune, sau acesta a referat într'alt sens decum de fapt stă lucrul.

Lucrul stă așa: Reprezentanța comunei Petnic în una din ședințele sale a decis, că pentru biserica gr.-or. română din Petnic cedează locul din mijlocul comunei, pe care stă hambarul comunal, pentru a se

edifica o casă parochială. A decis totodată că pentru biserica gr.-or. română din Petnic cedează pământul de două jugere clasa I. pentru lărgirea morminților (cimiteriului); cari decisiuni s'au aprobat în congregațiunea comitatensă din Maiu a. c.

Tot atunci s'a respins de congregațiune decisiul reprezentanței comunale, care cedase pentru biserica gr.-or. română din Petnic 10 jugere, pentru școală 10 jugere și pentru fiecare locuitor din comună 1 juger, cu totul 223 jugere din islazul comunal plin de tafe și spinii, din care nu a avut comuna nici un folos, cu îndatorirea ca afară, de biserici și școală fiecare locuitor să plătească după jugerul ce primește 6 coroane în cassa comunală.

Motivul congregațiunei, prin care s'a respins acest angajament a fost: că congregațiunea numai sub condițiunea aceea încuviințează hotărîrea reprezentanței, dacă aceea se învoaște ca fiecare locuitor, care primește un juger din islazul amintit plătește taxa prescrisă pentru răcumpărarea ocupațiunilor, adecă 24 coroane. — Unde este aici vorbă de vânzare?

Resultatul acesta congregațional a fost comunicat comunei convocate anume în scopul acesta; comuna a declarat, că răscumpărarea ocupațiunilor poate fi cu 24 coroane, ear' pentru un pământ pe care trebuie să-i curețe cu mari cheltueli, nu se poate învoi la taxa aceasta de juger. Totuși fiindcă comuna nu are nici un folos de pământul acela, care curățindu se ar da niște livezi frumoase, de cari au mare lipsă, se favoiaște întreaga comună, ca afară de biserica și școală să plătească fiecare locuitor după jugerul ce-i primește taxa de 10 coroane în cassa comunală — ear' banii ce se vor aduna din pământul acela să se depună la o bancă spre fructificare, din care apoi să se poată plăti preotul sau alți oficiali comunal, despre cari ulterior se va decide.

În sensul acesta a hotărît apoi și reprezentanța comunală și decisiul ei s'a așternut congregațiunei spre aprobare.

Din cele arătate deci se poate vedea, că noi nu am cerut vânzarea islazului după cum se afirmă. Noi am cerut împărțirea alor 223 de jugere gratuit pentru biserica și școală, taxate pentru locuitorii comunei noastre lipsiți de pământ.

Dacă congregațiunea comitatensă a hotărît alt-cum, atunci primind resultatul aceleia, ne vom face datoria.

Petnic, 25 XII 1900.

Iosif Giurginea,
prim episcop și reprezentant comunal

Către cititorii noștri.

În curând se încheie anul și mulți dintre abonenții noștri nu și-au plătit încă ce dătoresc. Îi rugăm pe toți să bine-voiască a și achita cât mai repede abonamentul, alt-fel li-se va sista trimiterea foii.

Redacția și Administrația.

Dela Consistoriu.

Eri, în 14/27 Decemvrie a. c., Consistorul plenar al diecesei Aradului a ținut ședința sub prezidenția P. S. Sale Dlui episcop Iosif Goldiș. Intre atele, Consistorul în această ședința a atus hotărîri și asupra următoarelor agende:

Afacerea parochiilor din Mehala. Încă în 1895 Consistorul decretase sistemizarea unei a doua parochii în comuna Mehala de lângă Timișoara și cu publicarea concursului însărcinase comitetul parochial și pe protopopul tractului Timișoara-I. Afacerea însă cu vedită îndereticie mereu s'a trăganat.

Intervenind într'astea și moartea parochiului de-acolo Ioan Istin, s'a insistat din nou, ca, pe lângă îndeplinirea parochiei vacante, să se publice concurs și pentru a doua parochie, ca sistemisată de clasa primă.

Având însă interesul de-a așeza în aceasta pe un om al său, calificat pentru clasa a doua, protopopul

a înduplecat comitetul parochial stărue pentru publicarea concursului pentru parochie de a doua clasă.

Afacerea s'a rezolvat acum definitiv: Consistorul în ședința de azi a îndrumat comitetul parochial și protopopul concernent, ca să înaintească ordinul consistorial fără întârziere în sensul hotărîrii sale.

Protopopiate vacante. După un delungat serviciu prestat cu zel și devotament pe terenul bisericesc, venerabilul protopop Ioan G. din Halmagiu s'a retras și și-a cerut pensionarea. Consistoriul cu luând la cunoștință retragerea protopopului Groza i-a acordat pensia meritată.

Tot în această ședința s'a hotărît și asupra cauzei fostului protopop al Aradului Moise Bocșan. Recunoscând adecă și D-sa temeinicia și rectitatea procedării Consistorului, s'a gândit și el să și dea demisia și să cerut pensionarea. Consistoriul a dat și cererea dînsului și i-a acordat și părintelui Bocșan pensia meritată.

În urma acestora Consistoriul și dispus deja întregirea ambelor protopopiate vacante.

Ultime știri.

Londra, 27 Dec. Trupa engleză care urmărea pe Burii retrași dela town a fost atrasă în cursă. Agrișii căldăreții yeonmanry au fost puși Lângă Burgersdorp englezii deșermenți au suferit mari pierderi, trebuie să se retragă dinaintea Burilor.

În districtul Filipstown peste 100 olandezi s'au alăturat către Burii și au năvălit în Capland.

Londra, 27 Dec. Armata care mergea sub comanda locofitorului lui De Vetter, generalul bur De Vett a pierdut.

Englezii au suferit pierderi foarte mari. În același timp De Vett a cerut să împărăție aripa dreaptă a englezilor care voia să-l impedeze a merge în Capland. De Vett s' a unit cu resculății din Capland.

Haga, 27 Dec. Prințul Henrich de Oldenburg, logodnicul reginei, a vizitat Krüger, care după amiază i-a întors scrisoarea.

Intemplările din China.

Londra, 27 Decemvre. Cu ocazia de 23 Decemvre se telegrafează de Peking, că nota reprezentanților puterilor străine pentru tratativelapace s'a predat a doua zi, 24 la plenipotențiaților chinezi, dintre care de față a fost numai prințul Cing, oare-ce vice-regele Li-Hung-Ciang află foarte greu bolnav, astfel, dînsul nici nu va pute să conștinționeze conferențele ce încurând au să începe. La primirea notei, prințul Cing a declarat, că imediat o va prezenta împăratului și răspunsul acestuia nu mai decât îl va comunica reprezentanților străini.

Intr'aceste Boxerii urmează să se lupte cu revoltele și ucid mereu răzvrătiții creștinilor; ear trupele alieate iau într'una la goană.

Să ne ținem legea!

Nu cred că e nimic mai frumos pe lume și mai plăcut înaintea lui Dumnezeu decât aceea: când cineva și iubeste legea în care s'a născut; și din contră, nu e nimic mai urcios pe lume, mai neplăcut lui D-zeu, ba peșat strigător la cer mai mare decât când cineva se lapădă de legea sa, respective de biserica și națiunea sa. Lapădatu-s'a Juda și a vindut pe Mânt. Cristos; și ce a fost urmarea? — Și-a sles ștreangul, adevăc s'a spânzurat! Mare pedeapsă vor avea să petreacă cei-ce-și lapădă: limba, neamul și biserica, căci va zice acelora Domnul: „Tu slugă nebună și necredincioasă, nu numai că ai îngropat talantul (credința) ce ți-am dat, dar l'at lapădat și nici n'at voit să știi de dânsul: în focul cel de veci să ajungi etc. etc.“

Și greu peșat trebuie să ajungă pe accia, cari se lapădă de credința lor străbună, pe care strămoșii lor au păstrat-o cu mare grijă, chiar și suferind multe necazuri pentru dînsa, și pe care au lăsat-o ca și următorii lor — asemenea să facă!

Să ne întrebăm însă: facem noi așa? Unii — da... unii... ba... căci zilnic ni se da ocaziune să vedem și între noi o mare parte de oameni, de accia, cari numai se joacă cu biserica și națiunea, pe cari le cred de niște lucruri de puțină însemnătate, căci vedem pe unul că trece la altă religiune, pe altul la altă națiune, lăsând astfel după ei numai blăstămii cel mai strașnic, care are urmare peste nepoții și strănepoții lor, ear ei trăgând un peșat atât de grozav, din care nu vor mai eși, ci pururea vor plânge pentru el, și ca și Cain, nu vor mai afla odihnă în sufletele lor. S'au înmulțit pe toate locurile niște oameni, cari nici nu voesc să știe de aceea ce au moștenit dela părinții lor, ci ascultând după gurile unor netrebniți se fac „pocaiți“;

și se înmulțesc pretutindeni acești oameni fără de suflet, cari își uită de credința, de datinele și simțul străbunilor lor.

Peste tot luând, vedem că între poporul nostru avem și oameni de accia, cărora numai ceva dacă nu le convine (mai adese-ori de preot ori învățător) amenință cu unire, pocuism, cu trecerea așezămintelor noastre (școalelor) la străini etc. — lucruri, cari într'adevăr, numai oameni cari își uită de ei și oameni fără de suflet le pot face, căci dacă preotul și învățătorul comite ceva, — este lege, au acestia autorități și nu trebuie de accia, ca nici unul să-și lapăde biserica și națiunea, pe care strămoșii nostri cu mari necazuri le-au păstrat, mai preferind a suferi prin munți și păduri decât pe acestea să le perde.

Toate ar merge cum ar merge, dar când vezi între astfel de oameni și cu carte — atunci într'adevăr te jignează...!

Până când vor merge trebile astfel — nu va fi bine! Noi, ca popor socotit azi între popoarele culte europene, nu trebuie să suferim de acestea între noi, trebuie să căutăm a desrădăcina din noi astfel de inclinări rele, desprețuindu-le și iubind aceea-ce ni-au lăsat părinții nostri: limba, biserică și națiune; să nu ne lăsăm amăgiți de oameni răi, ci dacă se ivesc de aceștia printre noi, să căutăm a-i abate dela calea rătăcirii, acomodându-ne principiilor sfinte, căci nu e virtute și respective faptă bună creștinească aceea, când tu grijești numai de tine, ci când poți ajuta și altuia, abătându-l dela calea rătăcirii la adevăr, dela întunec la lumină etc.

Să fim tari în credință, să ni-o păstrăm și să ne asigurăm credința, ear pe lângă aceasta ni-am asigurat și limba și națiunea, și la timpul său putem zice: „Doamne! Cinci talanți mi-ai dat, iată-i înapoi îndoii, și

căci cu cei cinci am mai câștigat cinci!“ — și astfel să ne așteptăm răsplata cea dreaptă.

Sus să avem inimile — și tari să fim în ale noastre!

Monștor, la sf. Nicolae 1900.

I. Furdianu.

Să ne apărăm școlile!

Câte va cuvinte, pe cari bravul nostru preot Aron Domșia le-a rostit către iubiiții săi poporenți Duminecă în 10/23 Dec. a. c. sunt sigur că merită a fi publicate în prețutul dumneavoastră ziar „Tribuna Poporului“, pentru care lucru Vă rog foarte mult, și aceasta pentru a se vedea, cât de bine își cunoaște acest brav preot chemarea sa, și pentru-ca purtarea sa să servească de exemplu și altor preoți ai bisericilor noastre. Eată-le.

„Cu durere văd, cum câți-va dintre d-voastră cred că prin faptul, că și dau copiii la școala de stat maghiară, nu vor mai plăti neînsemnata sumă, cu care fiecare contribuim pentru formarea salariului învățătorilor. Amară înșelăciune, căci voi vouă acelora cari credeți atât de greșit; nu, nu veți putea scăpa decât numai atunci, când falnicul nume de Român, nu veți mai merita să-l purtați, și excluși veți fi atunci aceea: din stinul nostru, din biserica noastră și din toate împreunăritile noastre, toți accia, cari până acum ați fost frați ai noștri. Au nu vedeți, iubiiților, cât de mult ne aflăm amenințați de către stăpânii noștri Maghiari de astăzi, cu școala de stat, care deja se află îndintată chiar în comuna noastră?“

— Apoi deosebit de aceasta vrednicul nostru preot A. Domșia, împreună cu dl. Dr. Nicolae Racoța, directorul băncii, „Racoțana“, care de asemenea în tot-deauna a fost cel mai cald în spriginirea școalei și bisericii, de astă-dată, Duminecă (3/16 Decembrie a. c.), au înălțat și mai mult vaza bisericii și școalei noastre.

Adunându-se poporul nostru în școala română, au procedat la alegerea senatului bisericesc și școlar, dând și aci ambii noștri conducători semne de o adevărată energie arătând poporului nostru prin niște cuvinte pline de adevărat patriotism, cum trebuie să lucreze un adevărat senat bisericesc și școlar, și care este adevărată sa menire.

Poporul nostru a fost într'adevăr viu mișcat până la inimii!

Câtă deosebire este între trecut și prezent!

A fost o adevărată serbătoare, când noii membri aleși, în fața poporului au depus jurământ, cum trebuie să lucreze de aici înainte, cu mare zel și activitate, pentru binele școalei și bisericii noastre mai presus de toate

Șeica mare, la 11 Decembrie 1900.

Cu toată stima:

Zaharia Dobrotă.

Un steag românesc de 144 ani

Conferință ținută în Casina română din Blaj la 9 Dec. 1900 de Dr. Augustin Bunea.

(Continuare).

Protopopilor a scris episcopul, între altele, acestea: „Pentru a căror plinire și ducere în viață“, am adunat cinstiții asesori a clirosului nostru, cu cari împreună luțându-ne, de lipsă am aflat, cum acest prilej de vrednicie să nu treacă, ce după măsură sălbiciunii noastre cu tot dinadinsul împreună să alergăm, și pentru aceea s'au aruncat de tot preotul cinci florinți unguerești într'acest chip: ca luându-se comiseul,*) îndată să se vestească, și a se stringe să înceapă, și strigându-se îndată aici la receptorii, cari s'au rînduit, precinstitul notariuș Avram Dăianul, și cinstitul protopop Maniu Tiurianul, să se trimită, așa cum până în viitoarele serbători a nașterii Domnului nici o restanție să rămăe, că fiind lipsa obștii și slujba împărătească, cu execuție și cu mai mari cheltueli se va scoate.

„Lângă aceasta luând aceasta vei avea grije, unde s'ar găsi cai spre slujba cătănească acar***) de ce părce fi numai alb nu, cu drept preț să-i iai și în credință până la o vreme, concedem, că nimenia dintr'ei noștri nu l'ar tăgădui, spre acest bine de obște.

„Așigdere vei avea datorie și mare strădanie, să vestești pentru voinici, cari vor avea voe și lor, și neamului a face cinste și înălțatei crăieșe credincioasă slujbă, spre binele viitoru să-i aduni, ca să fie cătane călăreșe bine îmbrăcate ca voinicii din regimentul lui Kálnoki, și armate.

„Fiind că nemii sunt datori a da ajutoriu, cari ar duce cu noi cătane gata, sau numai cai sau voinici, nu ar fi datori a da cu varmeghea****) și aici și-ar face bun nume neamului.“

Generalul Kálnoki rămase încântat de ofertul clerului și poporului românesc și

*) Insemnează: sffșit, deplinire.

**) Insemnează: ordin.

***) Insemnează: ori.

****) Insemnează: comitat, județ.

Baladă.

Culeasă de Emilian Novacovicu, învățător din Răcășdia, comitatul Caraș-Severin.

Sus la poala codrului,
Văzui zarea soarelui.
Nu îi zarea soarelui,
Ci 'mi-s ochii șerpelui.
Șerpele cu mi facea?
Sugea un mândru de voinic!
Drumarii pe drum trecea.
Iosinel mi-se ruga:
Drumilor, drumașilor,
Faceți bine pentru mine
Și mă scoateți de l'ast căne.
Dar șerpele mi zicea:

Drumilor, drumașilor,
Drum ați luat, drum țineți,
Aici n'aveți ce căute,
Că mumă-sa mi l'a dat
Încă dela înfășat.
C'un picior l'a leg-nat,
Cu mâna țipș i-a dat,
Cu gura l'a blăstămat:
Iosinele, Iosinele,
Suge-mi-le țipșetele
Sugă-mi-te șerpele.

Poesii populare.

Sunt trei fete'n sat la noi
Născute'n cinci-zece și doi;
Încă se țin tinerele
Și încă și frumoșele
Ca maica măicuței mele.

Astă vară-acum un an
M'a cerut un mogoșan;
M'a cerut și l'am lăsat
C'a fost un mocan plouat;
Dar acuma de m'ar cere,
Fie drac cine n'ar mere.

Măndruța mea din Ighiu,
Așteap'tă-mă că ear viu
Și că ce n'am vint de mult
Al gândit că eu te uit,
Dar eu nu te pot uita,
Că ți-a fost dulce gura.

Criceșă iadul și mă cere;
Eu fără mândra n'oiu mere,
Că ea m'andemnat la rele;
Vină acuma și ea,
Să ne luăm răsplata.

Fetele din satul nost,
Nu știu bine „Tatăl nost“.
Pentru fete nu-i rușine,
Dar nici părinți nu știu bine.

Măndruța cu ochii mari
Ș'a dat boii pe peptari,
Ș'o junincă pe oglindă
Să se vadă când se strîmbă.

Nic. Muntean.

(Din Răcășdia).

Tu te duce, badeo, s'rance,
Dar eu doru țeu ce oțu face?
Face-vei, măndrușo, bine,
Că mai sunt voinici ca mine;
Numai eu voțu face rău,
Că mă duc eu dorul țeu.
Auzit-am d'auzit,
Că de dor mulți oameni mor
Și de drag mulți oameni zac.
Minciună, bălă, minciună,
C'am d'avut și eu un dor
Și n'am mai putut să mor.
Și eu am avut un drag
Și n'am mai putut să zac.

Toată ziua trag cu coasa,
Venitu seara la ciurloasa.
Slobozî, Doamne-o moarte grea
Să moară ciurloasa mea,
Să-mi iau altă netedă,
Albită și rumenită,
Toată ziua la oglindă
Și gunoiu până'n grindă.
Pune-oțu boii la tînjală
Să scot gunoiu afară.
Unde-i casa văruiță,
Acolo-i mândra urită;
Unde-i casa ruginoasă,
Acolo-i mândra frumoasă.

Emilian Novacovicu,
învățător.

IANCU IN MEMORIA MOȘULUI.

Maî în zilele trecute se abătuse, ca tot-deauna prin părțile noastre, un moș cu două călări, cum le numia el, — încercate cu doniți și ciubere. Pe sară trase la un om care de obicei găzduște pe ori ce străin. Dorind să mai afla și eu, ce se petrece prin Munți, mă abătui de cu seară la omul ce primise pe prieteul muntean. Ne-am dat în vorbe mai de ună mai de altă, până-ce ajunserăm cu vorba la Avram Iancu, eroul din Munți.

de dispozițiile luate de episcopul. Deplina sa mulțămire o manifestă și scrisoarea d-ta Sibiu 20 Noembrie 1756, în care zice cătră episcopul Aron: „Aceasta este într'adevăr și trebuie să fi cea mai plăcută jertfă, când cineva cu cât se poate plânge mai mult, că este asuprit, cu atât se silește mai tare, ca să nu fie întrecut de nime în vederea fidelității sale. Domnia Ta, Preacinstite, ești cel dintâin, cărui se poate oferi cu distincție toga gloriei”.

Cu această scrisoare generalul Kálnoki a trimis episcopului și o listă a tuturor obiectelor, cu cari trebuia să fie provăzută fie care călăreț, însemnând și prețul lor după calculul cam-ratic.”

Din această listă vedem, că prevederea unui călăreț cu haine costa pe atunci 66 fl. 32 cr. Renensi, ceea ce pentru 130 călăreți face 8621 fl. 60 cr Renensi. Afară de acestea trebuia să se cumpere corturi și vase de bucatărie în valoare de 176 fl. R. și un steag în preț de 100 fl. Renensi, și astfel echipamentul companiei avea să coste fără de cai, suma de 8897 fl. 60 cr. Renensi. Prețul cailor nu este indicat în lista generalului Kálnoki, care numai atâta spune că fie-care cal nu poate fi mai mic de 14 palme, mai tiner de 4 ani și mai bătrân de 7 ani. Cred că un astfel de cal nu se putea căpăta mai puțin de 80 fl. Renensi, ceea ce pentru 130 cai face 10.400 fl. Renensi.

Așa dară caili și echiparea călăreților trebuia să coste cel puțin 8.97 fl. 60 cr. + 10.400 = 19.297 fl. 60 cr. Renensi. Dacă însă vom considera, că unele obiecte au costat mai mult, de cât era socotit în lista generalului, așa d. e. steagul nu a costat 100, ci 200 fl. Renensi, și dacă vom avea în vedere, că feciorii și caili au trebuit să fie întreținuți câțva timp în Blaj până la asentarea lor, credem că compania oferită de clerul și poporul român a costat cel puțin 20.000 fl. Renensi. Dacă însă vom socoti, că banii erau pe atunci de trei ori mai scumpi ca astăzi, poate că nu exagerăm, afirmând, că jertfa clerului și poporului ar face astăzi în bani de ai noștri 60.000 fl. v. a. sau 120.000 coroane.

DIN ARDEAL.

Băncile și bibliotecile populare. Dacă Românii în unele ținuturi sunt cam inapoiți în cultură și bunăstare, pedecile sunt o sută și o mie. Dintre celea multe scot la iveală și eu deocamdată, foarte pe scurt, numai una și anume: mulțimea bă-

ieșilor români, cari an de an isprăvesc școala poporală dela sate și pentru mai departe rămân fără lumină, fiind-că școala de repetiție numai pe arare locuri se ține. Din cauza negrei săracii, puțini părinți își dau copiii la școală și și aceștia mai mult de silă, ca de voie bună. Aceia, cari până la vârsta de 12 ani și-au câștigat multe puține cunoștințe, în nevoile vieții și pe acelea le perd, le uită, pentru-că bieții de ei n'au ocaziune, nu să-și înmulțească cunoștințele, dar nici să le rețină pe celea câștigate în cei 6 ani de școală. Ei făcându-se junași, întru nimica nu sunt mai deosebiți, mai cu vază, ca ceilalți, cari de loc n'au corectat școala.

Ast-fel nu-i mirare, dacă între sătenii noștri români nu se ivește nici un entuziasm și nici o dragoste către școală, ba din contră se aud multe cărți în contra ei. Pentru mult bine din lume nu i-ai putea face să-și revină la gânduri mai senine față de școala de ei susținută, lucăt în mulțime de ținuturi numai cu mare silă, sau ce e și mai rău, numai pe calea excepției își ved școala laminătorii școlii, învățătorii, plata dela poporul sătean. Starea aceasta este și bolnăvicioasă și dureroasă; de aceea leuirea acesteia cât mai grabnică se impune neîncungurat și acum neamănat, cu atât mai virtos, că alte popoare le vedem prin cultura din școala câștigată — așa zis — sburând către cultură și bunăstare.

Ca jertfa adusă până acum de poporul sătean român în susținerea școlii sale românești să nu se spulbere în vânt, fără nici un folos, ear de altă parte, ca ei să fie împintenați la jertfe și mai mari față de școala sa, se recore să fie isbit în față de ceva *spiritual ce rezultă din școala sa.* — După părerea mea, numai ridicarea bibliotecilor populare prin satele românești ar aduce acest folos, care, fiind alcătuit numai din cărți pentru popor, multă lumină ar vrea în urma lor și l'ar îmboldi la mai mare entuziasm și dragoste față de școală.

Și fiind-că deocamdată foarte în silă ai pute urni poporul la ceva jertfă mai mare ca până acum față de școala sa, — apropiându se timpul secerișului băncilor românești, când adevărat se împart venitele câștigate de ele în cursul unui an, — o parte din acelea venite, care sunt menite pentru scopuri culturale, o vor revărsa asupra susținătorilor lor în chip înălțător de suflet prin aceea, că în ținuturile românești, de unde își trag sucul de viață, vor ridica bibliotecile populare; acestea apoi, servind ca loc de întâlnire pentru junii eșiți din școala poporală, vor fi păstrătoarele cunoștințelor

câștigate în școala, nu numai, dar prin înființarea lor s'ar delătura una și cea mai temeinică din nenunțatele pedii, care de-a curmezișul stau în calea culturii și bunet stării, poporul sătean român.

Băncile românești prin aceea, că vor sprigini înființarea bibliotecilor populare în ținuturile, unde ele înfloresc, își vor eteruiza nume nemuritor în inima tuturor Românilor, ear recunoscătorul popor sătean, sătos de lumină — mult folos va avea din aceea.

Dă, Doamne, ca așa să fie.

Eugen Terășianu.

Dela sate.

Dodiu, în 11/24 Decembrie 1900.

Ajunghând vacanță parochială primară din comuna noastră, prin hirotesirea prototului Ioan Popa de protopresbiter al tract. Buzieș, s'a re-înțregit acea parochie Dumieș în 10.23 Decembrie. După celebrarea sfetei liturgice, în decursul căreia o impresie plăcută a făcut asupra credincioșilor prezența fostului nostru protot, a P. O. D. Ioan Popa, care cu vocea-i sonoră și plăcută a cântat priceasna „Ochiul” și după invocarea Sfîntului duh împărțindu-se snafors, am trecut cu toții în sala școlii unde P. O. D. Maxim Popovici deschide ședința prin o vorbire acomodată la astfel de ocazii, și constituindu-se biroul sinodal, se dă citire actelor în care se arată că: la parochia susamintă au recurs trei teol. abs. anome: Ioan Coșariu, Nicolae Cibianu și Teodor Șandru, dintre cari Ioan Coșariu retrăgându și recursul, sinodal cu mare părere de rău primește retrăgerea lui; prin urmare având cești doi din urmă calificățiunea recerută pentru parochia de clasă II, și după ce și comitetul parochial în ședința sa premează l'a candidat, s'a purces la actul alegerii.

Votarea s'a făcut la apel nominal. Aici am observat, că lista membrilor sinodal era manșă; în prezența alegătorilor s'a cules cu atș; unii erau neîndreptățiți undeși în ea, ceea ce se vede de acolo că conform §. 5 din Regulament nu s'a publicat în biserică cu opt zile mai înainte de ținerea sinodului, ca reclamarea să se poată face la sinodul proxim.

Răspunzând însă și așa alegătorii prezenți la apelul nominal, a rezultat: Teodor Șandru teol. abs. din Caransebeș 46 voturi Nicolae Cibianu 1 vot, unit au abstat, prin

urmare prezidiul declară de ales pe numitul Teodor Șandru.

Gratulam alesului, punându-ne încrederea că: misiunea o va împlini amănunțat carierei ce l'a ales.

Ioșif Ivan,
econom.

„Un răspuns”.

(Sua blamagiul tinereții din Cluj)

Abia acum aflu, că tinerețea din Cluj a aflat de bine a răspunde la articolul „Rea Claudiopolienens” în unul din numerit „Tribune Poporului”.

Nu știm, dacă tinerețea universitară din Cluj se identifiă cu productul spiritual al celor 4 domni cari au făcut „răspunsul”, — constată însă, că articol, care să dovedească atâta săracie, înși nu s'a scris în numele tinereții. Pentru-că, sau se identifiă tinerețea cu cei 25 tineri înscriși pe banii d-ilor Vajda de membri binefăcători ai fondului școlii de fetițe din Cluj, — sau nu.

Dacă da, atunci ne are curvătă a răspunde la cele scrise de noi, ear' dacă nu, atunci demitales tinereții carea, ca al enante scori și presia, că tinerețea din Cluj nu la răspunderea pentru cei 25, cari a particulari au lași parte la adunare.

Co face însă tinerețea din Cluj — prin: mandatarii ai săi? Declară cele scrise de noi de „neadevăruri eraso”, ear' în cele următoare aproape și înfărește aproape verbal tot ce noi am zis referitor la stările din Cluj; și în loc să înfăreze procedura d-ilor Dr. A. Vajda, li la în apărare și se demite la cel mai servil cult personal.

Să vedem însă „Răspunsul” însuși.

După-ce în alineatul prim se susține, că articolul nostru conține „neadevăruri eraso” și „insulte grave”, — mai la vale însuși din nou tot ce am scris noi despre relațiile din Cluj și exclamă: „ceeste sunt fapte triste, dar adevărate” și ne doare că putem numai plângi, ear' ajuta nu”. Apoi ne rugăm: e acesta un „Răspuns” serios?

Să vedem „insultele”. Am susținut, că d-ii Vajda a solvit 50 fl. — taxe pentru 25 membri, și că au fost înscriși și de aceia, ear' nici nu au fost măcar întrebați mai înainte.

Constatăm, că despre acest fapt, domniul nostru răspuns nu lăcerău peșchă, pentru că pe lângă toate că și-au pus de gând „a-și da d-ii Vajda, care a fost prezentat într-o la-

„L'am cunoscut bine; și cum să nu-l fi cunoscut pe Iancu — zise prietenul — când avea neamuri de aproape în comuna noastră Gârda de sus; și anume, pe Sofia, soția lui Pașca Urs, care li era chiar nepoată adevărată; apoi mai era neam și cu popa Al-xandru. La aceștia doi găzduia el mai mult și ori unde să fi umblat peste zi, pe sară totuși numai la unul din acești doi dormea. Ziua mai de obicei petrecea la judele Purcel Petru, când adevărat petrecea prin comuna Scărișoara. Iancu era unul din cei mai dibaci pescari; prindea cu mâna goală atâția pești, căt nici zece lași nu ar fi prins. Odată pescuind pe vale, în vremile lui din urmă, îl întâlnește gornicul Pura Gheorghe și li spune să iasă din vale, căc nu-l iertat să pescuiască. Iancu ese și se preface a fugi, goraicul prinde curagiu și o ia după el cu cugetul să-l batjocorească. Iancu se oprește locul și așteaptă pe gornicul Pura, li înhața apoi cu o mână de după cap, ear cu ceialaltă li apucă picioarele pela jumătate și cât ai clipi, gornicul fu aruncat în mijlocul apei. Iancu stete puțin, se uită să vază ce va face gornicul. Acesta însă nu mai avu poftă de a se măsura cu el. Din depărtare asculta numai cum li dojenea Iancu și cum li întrebă, că de ce nu lasă el oamenii să prindă „floruțele” lăsate de

Dumnezeu — așa numea el păstravi; și de ce să prinde el cu nebunii? De atunci — adause prietenul, — n'a mai avut Pura dor să dea față cu Iancu.

Vesel pe Iancu nimeni nu-l pute vedea. Era pururea năcăjit pururea gânditor. De multe ori l'am auzit horind, de multe ori l'am auzit cântând frumos așa cântări bisericesti, cum nu crez să știe popă pe lume; dar apoi când își punea fluierul la buze apoi așa decând ești n'ai mai auzit. Avea un fluier, ce-l folosia și ca botă, (baston) de acesta nici-odată nu s'ar fi despărțit pentru toată lumea; ori încastro mergea, bățul li era pururea subsuoară. Era alt-cum om blând, nu se sfădea cu nimeni, nu suduia — (blăstăma); când li era foame se da neînbiat la masă, de-l era sete lui sticla neînbiat și bea, când mâncă nu ședea pe scaun ci în picioare, când bea numai atâta sta lângă masă până bea, apoi totgumbă și se mișca în toate lăturile.

Umbla în haine de ale noastre și încă de tot rele, dar pentru aceia toți li numeam „Domnul Iancu”.

Am gustat fericirea de a asculta cu toții, căi eram de față, povestirile din viața acelui bărbat care și-a jertfit tot ce a avut pe altarul națiunii. Prietenul adăpostit s'a achitat frumos de datoria sa față de gazdă.

Să primim pe frații Moți, să li găzduim și ajutorăm, cu atât mai ales, căc „cel ce dă lui își dă”.

Alfa.

Isvorul și Marea.

— Fabulă. —

De sub un picior de munte și din umbra unor tufe, pe calea-i din veșt eroită murmurând pleacă isvorul spre întinsa mare, care lucind în soare zilnic da aburi din sinu-i. Când liniște e și pace sub ceriu, în noapte, marea face și privește, cum în sinul ei se varsă apa mîilor de isvoare; ear isvorul își la cursul și tot spune'n linu-i murmur: numai el știe câte taine... Când oceanul se repede, marea valurile-și bate și le-aruncă peste termuri, căci din furiosu-i clozot se întunecă întreg coriel, și uneși de-al ei glas isvorul îngrozit, tremură. E liniște în sinul mării, numai șoptele neînțelese ale micilor isvoare se mai aud ici și colo. Revenit în ori, isvorul murmur adresează mării și li zice astfel:

— Ai voit ca să-mi schimbi cursul

mai din multe ori, o, mare; ba voit-ai chiar de tot se ascunzi a mea viață, aruncând a tale valuri peste creștetul meu, care stă din veser și din care tu te adapi și faci care nici tu n'ai fi cum ești, mare; dar să crezi, a ta putere nu va fi v'odată în stare din acest ricior de munte rădăcina mea s'o umulgă; nu! înapoi mă poți împinge cu v'ru'n pas sau cu doi poate; eu însă rămân același și poate chiar mai puternic, mai din belșug dându-mi cursul, ca tu să fi și mai mare.

— Recunosc, — răspunde marea — că în sinul meu se varsă productul tău de veser; însă tu ești numai unul, dar cel mai mic din toate mîile și sutele de isvoare, cari la anumite locuri se întâlnesc și înscete, repezindu se se varsă aci în sinul meu, pe care crezi că-l umpli chiar tu singur. Uau-i unul, nu înmulțește; deci ea fără tine fire-și tot aceea, ce-s acum și ce-am fost de când pe lune m'am trezit, aceea — mare.

— Așa-i — adause isvorul. Dar' când am vorbit de mine, crede, că și eu pe toate isvoarele ce se varsă în al tău sin adanc, tainic, zie, pe toate ca pe unul le-am subînțeles și toate împreună îi dăm ființă.

— Dacă toate sunt fadule și toate vor-

mină falsă și tendențioasă. Satisfacția curentă, totuși nu au avut îndrăzneala a nega, că dl Vajda nu ar fi pus în cale înscrierea celor 25 tineri, și că nu a solmit taxele pentru ei, nu a avut curajul a nega, că dl Vajda „unul dintre cei mai buni români din Cluj”. — a stat seara după adunare în Camera la masă cu faimosul Boca Someșanul, raportorul dela „Ujsăg”, care ziar seriază următoarele: „a tehetșeges ifja Dr. Vajda Voceol Vándor”, ear pe dl Podobă il prezenta de un rêu-făcător.

Recrutarea celor 25 de membri — cu banii dlui Vajda — Răspunsul se încearcă a-l scusa, afirmând că „se svonia, că eu ocazia adunării generale a fondului, Românii se vor împăca, și aici s'au grăbit acei tineri (25), ca prin concursul lor inteligența să se unească”.

Că ce „împăcare” era în perspectivă, asta o arată faptul, că presidentul fondului judele de tablă Hossu V. a cerut cu zile înainte asistența poliției, urmarea cărui fapt a fost, că în ziua adunării curtea bisericeii grăcat, era bine împodobită cu poliști. — Ear cât despre împăcarea cu concursul tinerilor, cităm tot din răspuns următoarele: „Relațiunile dujmănoase dintre partide au avut fatala urmare, de a divisa tinerimea și a atrage în nenorocoasele certe... s'a lăsat influențată de o partidă și astfel a atras asupra-și ura celeialalte partide”.

Și apoi această tinerime voințe și poate să împăce, când însăși o divizată și atrasă în certe, ear pe deasupra are și ura unei partide? E aici rațiunea?

Nu „gândul împăcării a condus pe acei tineri universitari, ei dl Vajda cu oamenii sei și cu banii sei i-a condus, având scopul vădit, de a-l scoate pe d-sa de president!

Accasta o recunoaște și răspunsul, când zice, că „un singur dor a avut tinerimea, ea pe d-l Vajda să-l aleagă president”, cu acea deosebire, că „dorul” a fost în primul rând al d-lui Vajda, dovadă cei 50 fl. și apoi și faptul, că chiar însuși d-sa încă s'a adresat către unit și alții să meargă la adunare.

Ear, că cei 25 tineri au fost recrutați cu scopul de a alege pe d-l Vajda president, a recunoscut-o însuși unul dintre cei mai intimi prieteni ai d-sale și încă în fața alor 4 martori.

Cultul personal la adresa d-lui Vajda, de care e fixat „răspunsul”, nu numai că e incompatibil cu demnitatea unei tinerimi, dar cuprinde — deși numai indirect — ofense și suspiciuni față de cei mai probați și cei mai distinși bărbați ai noștri ce-i avem în Cluj.

Se zice în răspuns, că tinerimea

a fost convinsă că numai d-l Vajda prin imparțialitatea și caracterul său integru e chemat a reorganiza stările deplorabile.

Ei bine, d-lor, dar unde-i un Dr. Aurel Isaac, caracterul ideal, dreptatea intrupată, al cărui naționalism stă mai presus de orice îndoielă, ear ca jurisprudent inspiră respect înaintea tuturor forurilor. Unde-i bunul și bădăul Alesia Papp, și alți bărbați devotați cauzelor bune și drepte? ori pentru D. v. numai d-l Vajda există în Cluj?

Faptul, că prin înscrierea — chiar fără să fie întrebați — a tinerilor de membri, s'au călcat dispozițiunile § 4. din statute, domni cu răspunsul se încearcă a-l scusa cu fraze d'alde: „Să se știe că a fi membru la o societate culturală română în Cluj, nu se ține de domeniul dreptului, ci de al datoriei”. Foarte frumos, dar domni trebuie să o știe, că cassarea fondului asemenea lor și d-l ministru de interne, nu o ține de drept, ci de datorie.

Intrebăm apoi, ce „datorință” au împlinit tinerii din chestiune atunci, când au primit a fi înscriși pe banii d-lui Vajda de membri la fondul școlii de fete? (datorința de ciqueur-l. Culeg.). Dacă d-l Vajda a voit să sporească fondul cu 50 fl., putea să-i doneze pe altă cale, dar nu însăruind membri cari, după-cum zice răspunsul, „aveau un singur dor, de a-l vedea pe d-l Vajda president”. Ear dacă în tinerii de datorință a fi membri la o instituție românească în Cluj, de ce nu se înscriu, și cei înscriși de ce nu solvesc taxele la Casa, unde unul bat la cărți și joacă la biliard zi de zi?

Că în Casa nu sunt ziare? D'apoi, Doamne sfinte, din ce se vor abona ziarele, dacă oamenii nu se înscriu și nu solvesc taxele?

Ce privește, în fine, punctul prim din „Credenționalul” dat d-lui Șorban, care zice că tinerimea prin reprezentantul său cu ocazia adunării generale stă mai pre sus de ori-ce partid, îl desavuiază însuși „Răspunsul”, care nu numai că dovedește clar, cum tinerimea din Cluj e atrasă în certele de partid, dar în loc să ne convingă despre contrarul, mai mult ne întărește în presupunerea ce am exprimat o, că adevărul tinerimea din Cluj a ajuns a fi folosită de instrument.

De încheiere dorim tinerimei din Cluj, ca de altă dată să-și aleagă mai bine proccatorii!

**

PARTEA ECONOMICA

Ce să facem cu locurile sterpe sau neproductive?

În toate zilele șuzim sătenii noștri și mai cu deosebire pe cei dela dealuri plângându-se, că atâtea și atâtea locuri neproductive și cari n'aduc nici un folos au în hotarul comunelor lor și că mulți săteni — proprietarii acelor locuri — n'au atâtea venit, câtă dare trebuie să solvească pentru pământuri.

Vor fi de acele locuri destule, că nici nu se poate, că tot pământul să fie asemenea și tot locul să rodească într-o formă, dar vor fi fost când-va și unele dintre ele destul de bune și folositoare, însă prin nesocotința și neglijența oamenilor au ajuns la acea stare în care sunt astăzi.

Bunul Dumnezeu n'a lăsat nici o palmă de loc care să n'aducă folos, însă omul trebuie să judece cu mintea lui cum să folosească toate locurile, chiar și acelea care după el n'ar fi folositoare. Ba, vedem, că chiar omul a stricat locurile bune, și astăzi tot el se plânge că nu le poate folosi.

Nu vedem atâtea dealuri pleșuve, numai stanul gol — și coline cu forme frumoase dar strătălate în lungul și latul de pârăe adânc?

Betrânii vor ști povesti, că mai de mult pe acelea dealuri au fost păduri mari și tot așa păduroase au fost și colinele cari azi sunt numai fășit de pârăe. Dar oamenii în nepriceperea lor au tăiat copacii, ba, au scos chiar și rădăcinile, neștiind ce urmare va avea nepriceperea lor.

Dealurile fiind înalte, pământul de pe ele s'au tot tras în jos spre vale ceea ce au mai ajutat și ploile, căci acum apa de ploie când curgea la vale nu mai avea să se oprească în copaci (arbori) și în rădăcinile lor cari le erau mare pedecă, ci curge cu putere ducând tot pământul cel află în cale și care acum nu mai era legat prin rădăcinile arborilor. Tot așa și locurile de pe coline cari mai înainte erau pline cu arbori ce împedau curgerea prea repede a apei dela deal, astăzi fiind lipsite de ar-

bori și de rădăcinile lor, apă își face loc și duce tot ce află în calea sa, lăsând în urmă afunzimi îngrozitoare pe locuri cari mai înainte erau ca și ca masa. Astfel ne putem explica stricăciunile cele mari făcute pe dealuri și pe colinele ce le împrejuiesc.

Nu este comună la deal, care să nu fi avut când-va hotar bun, dar negrija oamenilor le-au adus la starea de azi. Căci de nu s'ar fi tăiat pădurile și nu s'ar fi scos pomii și rădăcinile lor, acum nu ar fi atâtea coaste pleșuve și atâtea afunzimi pe locurile acomodate pentru sămănat sau pomet.

De a lungul „Podgoriei arădane” se pot vedea dealuri, cari înainte cu 20 de ani erau pline cu tufe și arbori — și erau frumoase de tot să te uiți la ele — ear acum, după ce s'au tăiat arborii, au rămas pleșuve și sterpe căci apa au spălat pământul încât nu a mai putut să răsăre nici earbă pentru pășune, ci au rămas numai petritele singure.

Stăpânirea văzând astfel de stări triste a îndrămat pe unele comune ca să planteze iarăși pădure, punându-le la dispoziție: arborei și sămăntă pentru sădit, ba chiar și specele de lipsă la sădire. Dar oamenii încăpăținați și nepricepători n'au voit să se supună, zicând că peste averea lor ei dispun și nu le poruncește nime. Că ce va fi sfârșitul nu se poate ști. Atâtea e de prevăzut, că statul va lua cu forța averile comune neglijate și le va manipula singur, cu spese mari, cari abundă seama, vor fi scoase de pe spatetele acelor cari mai înainte n'au primit ofertul guvernului.

Judecând acum fiecare om cu minte sănătoasă, va putea afla cât venit s'a pierdut, pe lângă aceea ce stricarea s'a făcut în locuri, și va afla, că noi Românii foarte ușor engețăm și de tot puțin judecăm asupra unui lucru și acesta ne face săraci și ne risul lumii. Noi, cari am putea să avem atâtea venit din locurile pe cari ne aflăm, stăm să șburăm de săraci.

Ar fi bine ca să ne trezim până ce e timp și să n'asteptăm până ne scoate sărăcia din casa, până alții se vor face domni peste punga noastră.

POVESTEA Unei Coroane de oțel

Serisă aume pentru țărâtime.

De

GEORGE COȘBUC.

XXII.

A doua zi, Domnitorul a trecut Dunărea, pe un vaporas, la Turnu-Măgurele. Pe malul Dunării era adunată o mulțime de popor, cât vedeai cu ochii. Era vremea rea și ger.

Dunărea era bătută de vânt. Sioii de ghiță trosneau isbindu-se în ciocnirea lor și sfărâmându-se cu vuet. Nu mai departe decât ieri, un vapor care trecea peste riu cu Turci robiți a fost prins de sioi și înțepenit în mijlocul apei, în cât nu s'a putut mișca nici într-o parte și a stat robit până de seară.

Mulțimea de pe malul românesc urmărea cu inima scăzută vaporasul care se legăna în toate părțile și se frământa isbit de valuri și de ghițuri. Era vuet spăimântător, mai ales că din podul cel mare, rupt de furtună cu vre-o două săptămâni înainte, mai rămăsese câte va picioare, ear ghițurile se loviau de ele și săriau îndărăt cu nospusă trosnire.

Vaporașul era isbit mereu, în cât făcea drumul îndărăt pe cât îi făcea înainte, și

acum-acum putea să-l acopere sioii și să-l dea în adânc.

Cei de pe deal vedeau pe Domnitorul lor stând pe podul vaporasului, într-o stare așa de primejdioasă și cu răpanere de cap. Iesuși Domnitorul spune, că toată vremea a stat gătit să sară în riu dacă s'ar fi întâmplat cumva să se fi sfărâmat vaporasul de ghițuri.

În urmă, după nespusă trudă, vaporasul a ajuns la mal.

Domnitorul cu inima plină de veselie și cu sufletul înălțat, a sărit din vapor, punând piciorul pe pământul țării Sale. Patru luni a fost departe de țară, patru luni a zăbovit pe pământ străin, cărmuind loturile miilor de oameni și ducând la biruință pe ai Săi. Și acum simțea și El bucurie în suflet că-și vede țara, și că s'a întors sănătos din vizuinile primejdiei. Fața lui era puțin trasă, și se vedea că e obosit de trudă.

Un chiot nesfârșit al mulțimii a întâmpinat pe viteazul Domnitor. Mii de oameni salutară, cu strigăte de veselie, pe Cel ce n'a redespertat mărirea strămoșilor, mulțumindu-i pentru trudele Lui, mărturisindu-i credința și iubirea, de care așa vrednic era.

Domnitorul, cu inima sărită de bucurie, le a mulțumit tuturor. Altă răspărire pentru toate trudele Lui, nu putea mulțimea a

bece ca tine, eu îți spun acuma ție, ca tu să le spui tuturor că: chiar voi, fără de sinu-mi, sau că n'ați avé ființă, sau că ea n'ar fi cunoscută. Ființa noastră depinde una dela cealaltă, dacă stai și judeci bine.

— Vorbiși ceva, numai ca să fie vorbit, o, mare — zise într'un ton ironic isvorul, rizând de mare.

— Sus e ceriul, jos pământul, cea mai dreaptă mărturie despre a noastră ființă. Dacă sus n'ar primi ceriul aburii ce ies din sinu-mi, earăși s'ar lăsa pe sinu-mi și eu n'aș pierde nimica; dar avem un soare setos, el trage mereu din sinu-mi aburii și-i dă apoi lunii să-i condenseze, eară luna vântului, ca el să-i poarte pe de asupra, să-i reverse peste munți, păduri și șesuri, peste întreg pământul asta, ear pământul să-i înghită, să vă dea tutarora, ca eu să fiu tot bogată.

— Ei, dar și munții, și codrii produc aburii, eari întocmai ca și ai ței adapă în vreme lungi și iutânse câmpii.

— Nu zic că nu; produc ei aburii, însă vezi: tot din prisosul, care tu nu ești în stare ca să-l dai destinațiunei; și apoi, și prisosul acela tot în sinul meu se varsă, cât pe matca ta, de veacuri, cât pe alte

căi laterale; dar vezi, tot ca împrumut, căci eu știu: când, cui, și câtă parte am să fac din total, ce cuprinde largu-mi sin

— Dacă ești bogată, mare, poți vorbi cum ție-ți place; că de aș întreba chiar soare, lună, vânt și toți planeții, fiind mic eu, știu, dreptatea tot pe partea ta închină!

— Numai în ce-întădăvărul. Crede drag isvor, că așa e cum ți-am spus și nu e altcum.

Nu rare-ori putem auzi pe săracul fudul și răutăcios zicând bogatului onest și modest, că dacă n'ar fi el, săracul, bogatul s'ar prăpădi; fără a și da seamă, că de multe ori și mai de grabă s'ar prăpădi el, săracul, în lipsa bogatului. Bogatul, în modestia sa, îi spune adevărul că: sunt avertați unul la altul și că nu numai un braț, ci mai multe și din mai multe izvoare de venit își adună averea, bogăția; și când bogatul chiamă martor rațiunea sănătoasă și-i restoră judecata nerumegată, cu încăpăținare — dintr'un cas excepțional făcut unde-va cu rea-voință — deduce la regula generală.

G. Bodnariu.

stră. Numai dacă ne vom pune la lucru cu trageră de inimă, vom putea să eșim din noroiul în care ne-am înglodat de bună voie. Și aceasta vom putea face: dacă ținem strins de ceea ce câștigăm, dacă iubim moșia rămasă de moși-strămoși — fie particulară, fie comună — fie rea, fie bună; dacă la lucrurile noastre vom fi cu băgare de seamă.

Maî ales noi cei dela deal, bine trebuie să grijim, căci de nu vom griji, perim de sărăcie, ear, de ne vom ști cumpeta, apoi vom câștiga atâtea, de vom avea cu ce să trăim destul de bine și să ne plătim dările, ear pe de asupra să mai facem și avere.

Aceea se va putea face, dacă nu vom lăsa nici un petec de loc nelucrat, ei-l vom folosi pe fiecare cu ori ce fel de plantațiune. Locurile deloase, cari sunt mai călduroase, le vom folosi pentru sădirea viilor și a pomilor, cari iubesc clima caldă, ear celelalte le vom umplea cu pomi și arbori.

Fie dealul cât de pieziș, totuși se poate sădi cu pomi, fie aceia de ori ce fel de soi, căci se vor desvolta și vor aduce un venit destul de însemnat, încât va îndestula cum se cade pe proprietar.

Cetim adese ori, că prin orașele din apropierea noastră se aduc poame din depărtări mari; acum cât ar fi de bine, ca acelea să le putem noi vinde din pometurile noastre! Câte mii de fl. ar veni în punga sătenilor noștri și de câte necazuri ar putea să scape?!

Așa-dar, ori-ce loc sterp sau neroditor, fie la deal, fie chiar și la câmpie să-l sădim cu pomi, căci ei prin însușirea care o au și din cel mai rău pământ fac loc roditor și prin aceasta am câștigat două lucruri, căci am câștigat bani și am făcut loc roditor dintr'un pământ sterp.

Dacă trecem pe lângă cutare comună nemțască, vedem că Nemții și celea mai urite locuri le știu folosi; chiar și locurile, în cari se făceau cărămizi și de unde se scotea pământ pentru lipsele sătenilor, sunt prefăcute în legumării, ear locurile mai joase sunt plantate cu feluri de arbori, cari formează păduri frumoase. De ce să nu facem și noi așa, când avem loc sterp destul? Ori să așteptăm să ne silească alții? Dar atunci va fi și mai rău, că vom

face de silă și tot pe spesele noastre. Să ne trezim până e încă vreme.

Măderat, Noevre 1900.

Petru Vanceu,
învățător.

Cultura sfecei.*

De

Dr. N. O. Popovici-Lupa.

Insușirile și varietățile sfecei.

Alcătuirea unui câmp de încercare pentru sfece. — Cultivatorul, care vrea să se lămurească singur în alegerea varietății celei mai bune, din pământul bun pentru cultura sfecei să aleagă o parte uniformă și omogenă în toată întinderea ei, adică să nu fie ici mai ridicată, colo mai joasă, într'un loc mai producătoare, într'altul mai slabă etc.

Aceeași lucrare (de ex. arat, grăpă, etc.) trebuie să se facă toată într'o zi. Primăvara, după-ce terenul e gata pentru sămănat, se împarte în atâtea tariale, câte feluri de sfecei vom a încerca. Tarialele să fie mai lungi decât late, să aibă cel puțin 1000 m. p. (1/4 pogon) fiecare, să fie toate deopotrivă de mari, și să se lase între ele un drum de 1 m. lățime.

Sămăntura, făcută la toate într'o zi, să fie pe cât se poate deopotrivă de deasă pe toate parcelele.

Ingrijirile de dat culturilor în mic vor fi aceleași ca și pentru cultura mare, numai că se înseamnă ziua sămăntului, a răritului etc.

La recoită, făcută atunci când sfecla e bine coaptă (prin urmare nu în aceeași zi, dacă felurile încercate n'au ajuns deodată la coacere), se cântăresc sfecele de pe fiecare tarială, cu foi cu tot, apoi fără foi; pe urmă li-se rețeauă capul și se cântăresc din nou.

O probă de 10 bucăți mijlocii, luate din grămadă, se trimete la stațiunea agronomică, sau la fabrică, spre a se analiza, căci numai în urma analizei se poate hotărî, care e varietatea cea mai bună. Totodată se trimite și lamuriri asupra însemnărilor făcute dela sămănat și până la recoită.

Pentru-ca rezultatul să fie și mai sigur este bine a se încerca aceeași varietate pe câte trei tariale deosebite.

Calitățile generale ale unei bune sfece de zahăr sunt:

* Vezi și numărul trecut.

1) Foile să stea apropiate între ele și să facă un măunchiu mic, cu forma și culoarea particulară soiului. Foile plecate în jos sunt îndeobște la sfecele mai bogate în zahăr, afară de asta le feresc de înghețuri. Foile trebuie să fie ondulate cu coaste puternice și mai deschise la culoare ca restul suprafeței.

2) Capul trebuie să fie mai mult turtit decât rotund, apoi cât de mic, nu se e și să nu crească afară din pământ, căci partea astfel crescută este mai săracă în zahăr.

3) Cea mai bună formă a rădăcinii este cea de cap subțire și puțin întors (în spirală). O asemenea rădăcină are cap mai mic, ca sfecla groasă, la care tăerea capului dă o însemnată pierdere din greutatea recoitată. Șantulețele să aibă rădăcini fine și potrivit de dese: altfel rămâne prea mult pământ lipit de ele, după scutere. Cu atât mai rele sunt sfecele cu rădăcină resfirată (bifurcată).

Lungimea rădăcinii să nu treacă peste 35 cm.; greutatea ei să fie de 0.5—1.5 kgr., cea mai potrivită e 3/4 kgr. Rădăcinile mici sunt sărace în suc, cele mari sunt sărace în zahăr, se recoltează greu și se rup ușor la încărcat precum și la spălat în fabrică.

În sfârșit dela o bună sfecla se mai cere să nu dea mai puțin de 30.000 kgr., la ha și avuția ei în zahăr să nu scadă sub 12%.

II. Condițiunile prielnice cultivei sfecei. Ingrășarea și pregătirea locului.

Această plantă nu poate fi cultivată pretutindeni.

Am amintit dela început (în introducerea) că sfecla îndeobște cere capital și brațe, pe lângă alte condițiuni sociale și economice.

În afară de acestea ea mai cere o climă și un pământ de anume calitate.

1) *Clima.* Sfecla are nevoie în tot timpul creșterii ei de multă căldură și lumină, precum și de o anumită stare de umezeală.

Cea mai potrivită climă este aceea, care se aseamănă cu a podgoriilor.

Țara noastră este prin urmare foarte priitoare culturii sfecei, care ar da folosese și mai mari, dacă de

multe ori primă-vară n'ar fi prea secetoasă. Într'adevăr căldura și zilele noastre avem destule, dar umezeala din pământ și aer nu e deopotrivă de priincioasă în tot cursul creșterii: sfecla cere la început (timp de două luni) umezeala mai multă, pentru a se putea lucra bine pământul și a înlesni încolțirea seminței, tari de felul ei. În următoarele două luni foile și rădăcinile cresc puternic și pentru aceasta au nevoie de timp cald și umez. În sfârșit în restul vegetației, adică în creșterea mai departe a rădăcinii și formarea zahărului sfecla cere căldură multă și uscăciune; atunci se face bogată în zahăr, dar dacă ploaia mult, ca de ex. în 1897, cantitatea recoltei e mare, însă calitatea slabă.

Toamna ploioasă, după o vară uscată, este de asemenea stricătoare, căci pe socoteala zahărului adunat la rădăcini se face tot nou, sfecla începe a crește din nou și astfel sărăcește mult în zahăr.

În câmpia țerei noastre precum și în ținutul dealurilor sfecla de zahăr găsește o climă foarte priincioasă, cu deosebire că la câmpie primăvara e adesea prea uscată, pe când pe dealuri pământul nu perde așa de repede umezeala erneli.

2) *Pământul.* Pământul cel mai bun pentru sfecla de zahăr trebuie să aibă următoarele însușiri de capetenie:

a) *Să se scânteze primăvara la timp,* dar numai atât cât e de lipit ca să îngăduie încolțirea repede și buna lucrare, îndeosebi măruntirea stratului arat, o condițiune neapărată pentru răsărirea deplină și încheierea a sfecei.

b) *Să aibă destul tericiu sau pământ vegetal* (adică să fie baligăros dar nu prea mult), care îl împiedică a prinde coajă cum se întâmplă adesea cu pământurile grele sau cele de nisip mărunt de tot. Dacă în pământ e prea mult tericiu, sfecla se face mare buretoasă, săracă în zahăr, dar bogată în substanțe nezaharose.

c) *Să fie adânc,* căci — cum știm deja — rădăcinile ei subțiri cresc până la 30 cm. sub fața pământului, prin urmare până la această adâncime trebuie bine lucrat pământul.

d) *Apa de ploaie să se scurgă ușor în pământ,* căci alt-fel se întârzie pregătirea și sămăntura lui; apoi căldura o caldura, pământul, care balzește, prinde lesne coajă.

e) *Pământul să fie bogat,* ori cel ar fi celelalte însușiri ale lui.

După aceste condițiuni cel mai bun pământ de sfeclă este cel nici prea greu, nici prea ușor (pământ argilinos sau nisip-argilos), cam 50 cm. de adânc și așezat pe un strat de lut galben (lehm) sau margă de 1—2 metri grosime, sub care apoi să vie un strat de nisip, spre a înlesni scurgerea apei de prisos.

Cu cât un pământ intrunește mai puține din calitățile înșirate mai sus, cu atâta este mai nepotrivit pentru sfeclă; de aceea pământurile prea ușoare, sărace și uscate, cele prea tari ca și cele prea puțin adânci sunt cu totul nepotrivite.

S'a dovedit prin observațiuni și încercări, că în un teren puțin ridicat și expus la sud cresc sfecele mai bogate în zahăr, decât în un pământ șes, de aceeași calitate. Cu toate acestea pământul șes sau puțin costig e cel mai bun, fiind-că pe el se pot face toate lucrările cu plugul și mașina mult mai bine și nu e spălat de apele de ploaie.

(Va urma).

poporului să-i dea de cât dovezi de iubire de credință și de bucurie, că L vede sănătos. Dar e mult atâta, și fericit e Domnitorul care se poate lăuda cu iubirea poporului că se poate bizui pe credința lui și știe că bucuriile mulțimii sunt pornite din inimă curată.

Dela port până în oraș drum de o jumătate de ceas, Domnitorul a mers într'o sanie, la pas, ear mulțimea în urma lui venia chiotind mereu și aducându-L în triumf.

I-s'a gătit locuința în casele primarului. După atâta viață trăită în tabără, odăile unei case cu lumină și cu căldură I-s'au părut un rai. Insuși El spune, că după patru luni de trai în șanțuri se simțea străin, ca dintr'o altă lume, văzându-se pe un scaun, ca să șadă mai cum se cade.

Câte-a mai suferit și El în războiu!

În urmă a mers la biserică, unde s'a cetit sfânta slujbă pentru bună întoarcerea Sa și pentru biruințele Românilor.

Apoi, peste zi, Domnitorul a cercetat spitalul ostășesc și, văzând că prin oraș și pe câmpie zac însă mulțime de morți, mai ales Turci din cei robiți și adevși în țară a dat poruncă să se îngroape numai decât toți morții răsiți. Vederea acestei ticăloșii a războiului a întristat inima milosului Domn și I-a scurtat bucuria ce-o avea de fericita Sa întoarcere în țară.

El a mulțumit tatucor, căci s'au nevoit într'u ajutorarea răniților, mai în deosebi a mulțamit doctorilor; a mângâiat răniții și le a răsplătit vitejia cu medalia „Virtutea militară”.

Seara a fost sârbătoare mare în oraș cu fclii și cu muzici. Mulțimea adunată a arătat multă iubire Domnului care s'a întors încununat cu biruințe.

A doua zi Luni, Domnitorul a cercetat spitalele Crucei-roșii și ale societăților de doamne. Drumul era anevoios. Viscolul nu mai continua, și zăpada pe alocuri era până în solduri. Soldații curățau mereu drumul de la o barcă la alta, ca să facă Domnului cale, dar abia isprăviau și drumul se întroienia din nou. În tot locul El a rămas mulțamit de buna îngrijire ce se da răniților, și-a mulțumit doamnelor, cari au alergat cu atâta iubire de-aproapele să dea ajutor celor slabi.

A vorbit pe rând cu toți răniții, întrebându-i ce dureri au, unde s'au luptat și când, apoi li mângâia cu vorbe, le puneu însuși pe piept medalii și li lăuda pentru purtarea lor.

Intrând din barcă în barcă a ajuns și la lazaretul, unde erau numai răniți turci. Aici Domnitorul s'a oprit, nevrând să intre, dar a rugat pe doctori să dea Turcilor toate îngrijirile ca și soldaților români și să nu facă nici o deosebire între ei, căci Români

ori Turci, oameni sunt, și s'au luptat și unii și alții pentru țara lor.

Vrednică inimă de Domn! Răniții turci, poate, văzând pe omul care le-a biruit țara și le-a croit soarta aceasta, s'ar fi amărât întru inima lor, și unui rănit i trebuie liniște și nu amărăciunea aceasta. Domnitorul a voit să i scutească și n'a intrat la ei.

N'a voit să vadă nici pe robiții turci, cari erau adunați pe o câmpie afară din oraș. Dar a primit în locuința Sa pe colonelul ture, care a apărut reduta Griviței în ziua luptei celei mari, la 30 August. Acest colonel era între cei robiți. Domnitorul a vorbit multă vreme cu el, și l'a întrebat multe, apoi l'a lădat pentru vitejia ce-a arătat o ținând piept vânătorilor și dorobanșilor noștri, împingându-i de trei ori îndărăt.

Domnitorul, cu gândurile în multe părți, era îngrijiat de soarta oștirii noastre care plecase asupra Vidinului și tocmai acum era pe drumuri, pe viscolul grozav ce se pornise. Dar i-au sosit la Măgurele vești, că oștirea a apucat să se adăpostească prin sate, până a nu fi prinsă de viscol. Știrile acestea I-au mai înveselit inima.

(Va urma).

LA MOARTEA LUI Dr. G. Vuia.

Pe cei săraci i-ai ajutat,
Pe bolnavi tu i-ai vindecat,
De toți ai noști ai fost cinstit
Și ne-a 'ngrozit, cum ai murit.
De ce te-ai dus, tu scump odor,
Tu fala noastră tuturor?
De ce te-ai dus și ne-ai lăsat,
Cu sufletul îndurerat!
O, Doamne, Sfinte, Tu vei ști,
Ce taină nu putem ghici...
Frimeste-l pe amicul meu
Aproape, lângă Tronul Tău!

Nicu Stejărel.

Noutăți

Arad, 28 Decembrie n. 1900.

Nou avocat român. Dl. Dr. *Stefan Rozvány* a depus zilele trecute cu succes strălucit cenzura de avocat în Budapesta. Precum aflăm, tânărul avocat își va deschide cancelaria advocațională în Arad.

Inchiderea anului Sfânt. Lună s'au început la Vatican și în toate bisericile din Roma, marile sărbători religioase pentru închiderea Anului Sfânt, care s'a făcut în ziua de Crăciunul grégorian.

Dela Reuniunea română de înmormântare din Timișoara. Cetim în „Tr. bună”: Se scrie din Timișoara, că Duminecă d. a. s'a ținut adunarea generală extraordinară a Reuniunii române de înmormântare din Maierlele Timișorilor. Motivul pentru care s'a convocat această adunare extraordinară a fost că, aflând autoritățile locale nerogărită în administrarea averii Reuniunii, a suspendat întreg comitetul de administrație. Scopul acestei adunări a fost, ca întâiu membrii să se de-lare dacă mai susțin și pe viitor administrația proprie și autonomă a Reuniunii, sau o predau spre administrare autorităților.

Adunarea a hotărât unanim, că și continuă și în viitor administrația proprie. După aceasta adunarea a ales noul comitet. Președintele de până acum dl. Constantin Mihailovici a fost reales cu mare majoritate de voturi. Vicepreședinte: M. Zamfirovic; contabil: A. Andreescu; casier: Ioan Babic; controlori: Michail Birescu și Alex. Veselinovic; revisori: Arcadie Aprian și A. Cudeliu.

În chipul acesta Reuniunea de înmormântare a scăpat de faimosul I. V. Barcian, forfecătorul ilustrei foi „Controlul”. Barcian a fost vicepreședinte și lui îi revine meritul că era să ajungă pe drit această Reuniune, care este cea mai bogată și s'a alcătuit prima oară între Reuniunile române de felul acesta. Avera acestei Reuniuni se urcă la suma de peste 100 mil de florini.

Rămâne acum, ca noul comitet să îngrijească astfel de Reuniune, ca aceea din nou să-și recapete caracterul curat românesc, devenit cam spălăcit sub ocrotirea lui Barcian.

Inmormântare. Ni-se scrie din Siria: „Vineria trecută s'a înmormântat aici Iosif Russu, fruntaș cinstit și iubit de toți în comuna noastră. Satul întreg a petrecut la odihna de vece pe „bratu Iosif”, cum îi ziceam toți. Drept semn al iubirei ce i-am păstrat, corul economilor a venit să-l cânte, ear preotul V. Popovici a ținut o vorbire, care a stors lacrimi. Duminecă s'a făcut apoi în biserică parastas întru aducerea aminte atât a răposatului Iosif Russu, cât și a soției sale Maria Russu născută Slavici. Fiul decedatului, dl. Russu Șirianu, precum și fiica-sa Elena marit-tă Popescu, soția del. București cu soțul Ion Popescu să-și implinească ultimele datorii, au fost înconjurați de întreagă obștea satului, cu toată dragostea, luând parte și la parastas o mulțime mare de credincioși. Fi-le. celor adormiți în Domnul, somnul lin și memoria bine-cuvântată!”

Neerolog. Primum tristul anunț, că dl. Ioan Caracioni învățător în Nădlac a încetat din viață Mercuri, în 26 Decembrie a. c. st. n. în etate de 53 de ani. Osemintele-l pământești s'au depus spre vecinica odihnă Vineri, în 28 Decembrie st. n. a. c. Fie-ți țărina ușoară!

Alegere. Primum următoarele: „Duminecă în 23 Decembrie st. n. s'a făcut alegerea de preot, pentru parochia a II-a din Cămpeni, care alegere de doi ani s'a tot încercat, însă nici odată nu s'a putut duce în îndeplinire.

Pentru conducere actului alegerii a fost emis din partea Ven. Consistor arhidiececan mult Oa. Domn asesor consistorial Mateiu Voileanu, care cu înțeleapta sa conducere a dus în îndeplinire actul alegerii de preot din mult turburată noastră parochie — și prin aceasta punând capăt certelor ce de o jumătate de veac au domnit în parochia noastră, alegându-se cu majoritate absolută de voturi simpaticului cleric Nicolae Palade.

Parochianul.

Cambiu pierdut. Ni-se cere să publicăm următoarele: Subscrisul în 23 Noembrie a. c. am pierdut un cambiu cu timbru de 20 fileri, înscălit de subscrisul Petru Lăchățiu, nr. casei 92 a., ca acceptant și de primul girant Petru Lugoian și al doilea girant Parteniu Radu, toți din comuna Tergoviște (comitatul Caraș Severin) cercul protopretorial Bega. — La cas dacă cambiu pierdut de mine ar fi depus ori la atare casă de păstrare, ori la alt individ privat, mă rog a mi-se trimite. Petru Lăchățiu, econom, (Posta ultimă: Bălinec.)

Producțiune declamatorie-musicală în Brad. Primum invitare la producțiunea declamatorie-musicală, ce o va aranja tinerimea studioasă din Zarand și giur cu concursul unui grup de pedagogi din Sibiu la 1 Ian. 1901 (ziua de sf. Vasile) în sala otelului „Central” din Brad. Începutul la 8^{1/2} oră seara. Prețul de intrare: loc. I. 2 cor., loc. II. 1 cor. 60 fil. Parteele 1 cor. Veniți de destinați pentru fondul „Masa studenților” dela gimnaziul român gr. or. din Brad. Oferte marimonioase a se adresa lui Vasile Boneu în Brad. — Acestea se cultează publice.

Programul: 1. „Marșul cântăreților”, de Porumbescu; 2. „Seara” de Abt; 3. „Sal Române”, de Cernea; „Cântecul marinarilor”, de Flondor; 4. „Despot-Vodă”, dialog, act. II. de *; 5. „Inzadar alerg pământul”, de G. Dima; 6. „Nu-i dreptate”, de G. Dima; Hațagana de T. Popovici; 7. „Herșcu Boccegiul”, predat de dl. I. Bărna; 8. „Imnul unirii”, de T. Popovici; 9. „Primumcă la fericire”, discursul ocasional.

Avis abonenților „Familiei”. Din cauze neatârătoare de redacție, nrul viitor al „Familiei” va apăre numai în 24 Decembrie v. (6 Ianuarie n.) Oradea-mare, 14/27 Decembrie 1900. Redacția „Familiei”.

Familiaritatea între prinții italieni. Ziarele italiene povestesc un episod draguț despre contele de Turin, a cărui frate, prințul de Abruzzo de curând, a devenit vestit prin călătoria sa nordice. Contele nu de mult a fost la manevre, în ținutul Novara și a fost găzduit la o veduvă cu bună stare, din Oleggio. Într-o noapte stăpâna casei e deșteptată din somn cu imnul regal. Ea se scoală în grabă și pleacă spre salon, de unde venea sunetul de muzică. Spre marea ei surprindere găsește pe contele învârtind la o flașnetă, pe când nepoțelii ei îl încunghiurau veseli și încântați.

— Dar, Alțetă... vru ea să înceapă.
— Nu-te supăra doamnă, îi răspunse contele. Am primit o depeșă că sosește frate-meu, prințul de Abruzzo, și cum nu avem aici altă muzică îi pre ar primirea.

Femeea se ofere grabnic să pregătească un dormitor pentru prințul. Contele îi mulțumește și o oprește; în momentul acela sosește prințul. Fratele său îl ea de brăț și îl duce în odaia sa de culcare, unde în parte patul cu dășul, ceea ce de atâtea ori am mai făcut”, cum singur s'a exprimat față cu găzduitoarea sa.

Dela gionastul din Brad. Primum următoarele rinduri: La înființându „Reuniune a tinerimii studioase” din Zarand și giur „masa studenților” dela gimnaziul rom. gr. or. din Brad, au binevoit a contribui, respect. a se înscrie ca membri: Todor Ciortea din Cojocna cu 3 cor. (trei); „Oraviaciana”,

instituit de credit și economii cu 20 cor. (douăzeci coroane) ca membri pe viață; „Parsimonia”, inst. de credit și economii din Bran cu 11 cor. (unsprezece coroane) ca membru ajutător. Mulțumim cea mai călduroasă primească marimonioșii spriginitorii și începutul să fie de bun augur. Ca însărcinat al tinerimii stud. din Zarand și giur: Vasile Boneu, profesor.

Pentru orientare. Înființându „Reuniune a tinerimii stud. din Zarand și giur, masa studenților” dela gimnaziul rom. gr. or. din Brad, conform §. 8 din proiectul de statute are membri: a) ordinari, b) ajutători, c) pe viață și d) fondatori. Membru al reuniunii poate fi ori-ce corporațiune, sau persoană morală juridică, ori-ce bărbat ori femeie, cu caractere nepătate, — de pe teritoriul coroanei ungare. Respingeră cererea de a-se primi cineva ca membru, nu se motivează. Conform § ului 9 referitor la taxă: a) membrii ordinari solvesc 1 (una) cor. pe an; b) membrii ajutători solvesc 5 (cinci) cor. pe an; c) membrii pe viață solvesc 20 (douăzeci) cor.; d) membrii fondatori solvesc 50 (cincizeci) cor., odată pentru totdeauna.

Membrul pe viață și fondator pot solvi taxa în două rate egale în decursul unui an.

Dreptul și datorința, conform § lui 10: Toți membrii (ordinari, ajutători, pe viață și fondatori) au datorința să conlucreze din toate puterile pentru înaintarea reuniunii; au dreptul de a participa la toate adunările, a face propuneri, au drept de inițiativă și vot decisiv. Proiectul se va publica în ziarele noastre spre opinare. Ori-ce oferte ori taxă de membru a se adresa subscrisului ca însărcinat al tinerimii studioase din Zarand și giur:

În Brad, Vasile Boneu, profesor.

Logodnă. Tinerul învățător din Tornea, dl. Romu Luță s'a logodit cu frumoasa copilă Paulina, fiica vrednicului econom Vlada Stanoi din Bătanea. Dorim fericire tinerilor!

Urteșenia și căsătoria. Un ziar american a publicat de curând următorul anunț: „Un tiner comerciant cu o frumoasă stare ar dori cunoștința unei fete urite, în scop de căsătorie. Condițiunile de admisibilitate: să fie bună, cuminte, veselă și fără pretenții”.

Un alt anunț și motiva o similară cerere nu prin o fire geloasă, ce i-ar fi proprie, ci susținând că sunt mai inteligente cele urte decât cele frumoase.

Un al treilea, a declarat că e convins din experiența sa proprie, că căsătoriile nefericite sunt cele mai dese acolo, unde femeea e frumoasă.

Un statistician din Londra, la rindul său, a făcut următoarea socoteală: Din 100 mirese, au fost foarte frumoase 5; 10 gentile, 15 posibile; ear 70 urte.

Nu pot deci să se descurgieze fetele ne frumoase.

Telegrafal fără sirmă. Un nou Marconi s'a ivit zilele trecute în Germania. Profesorul Slaby a telegrafat anume în prezența împăratului Wilhelm — cu ajutorul unui aparat inventat de curând, fără sirmă — la o depărtare de 14 kilometri. Proba a succes pe deplin.

Ziar nou în București. „Conservatorul” se va numi noul ziar al partidului cu același nume din România și care va apărea în zilele acestea.

„Conservatorul” va înlocui *Timpu* (conservator) și *Constituționalul* (junimist), cari au încetat să apară, intrându-se forțele lor conducătoare sub o nouă etichetă comună, ceea-ce a fost una din condițiile fuziunii celor două grupări politice.

„Almanacul Vulturului” o carte imponentă interesantă și voluminoasă, cu peste 100 de cele mai frumoase ilustrațiuni și autotipii germane, care a eșit deja de sub tipar și e gata.

Acest interesant „Almanac” se va trimite de tot gratuit tuturor Românilor cari vor abona dela 1 Ianuarie 1901 foaia „Vulturului” barem pe un pătrar de an, trimițând prețul de 3 coroane înainte la Administrația ziarului „Vulturul” în Oradea-Mare (Nagyvárad). — După primirea acestui bagatel preț de abonament imediat se expediază Almanacul la adresa abonentului.

Mulțumită publică. Vasile Bulboacă pitigău și soția sa Todolia au ridicat înaintea bisericii noastre din Curticeu o cruce de peatră în preț de 240 cor. — Pentru acest dar frumos al bravilor noștri creștini le aduc și pe aseastă cale cele mai călduroase mul-

țumite. Dumnezeu să le ajute, ca încă cu unele fapte creștinești să-și facă memoria vrednică de amintire. — Curticeu, la 12/25 Decembrie, 1900. Procopiu Givulescu, paroch gr. ort. rom. președintele comit. parochial.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra inseratului *D-lor Czigelbrier și Berta* de pe pagina a 4-a ca una din cele mai solide firme creștine din Arad care și ține de datorința a-și servi publicul cât se poate de prompt și cu prețuri convenabile.

Posta Redacției.

Dlul *Achim Târziu* (Ioan Roșiu) în *Raffa*: Noi așa știm, că tot, ce bun am primit dela D. ta, am publicat și cu drag vom publica și de aci înainte, căci pentru D-voastre muncim cu toții la foaia aceasta. De ceea-ce ne spuneți însă, — nu avem cunoștință. D. T. prin urmare, n'ai să-ți faci de loc inimă rea. Te rugăm trimite-ne numai și mai departe și la vremea sa noi bucurăm Te vom mulțumi.

Posta Administrației.

Dlul *Gligorie Popescu* în *Sistarovecz* Cu suma primită de cor. 2 — Vași achitat abonamentul restant pe sem. II. din 1899. Vă rugăm a ne trimite încă 4 coroane pe anul acesta cu cât ne mai datorati.

Dlul *Procopie Stan* în *Capâlna*. Noi V'am trimis foaia regulat, prin urmare ne datorati cu abonamentul pe anii 1899 și 1900 cor. 8. — că altul V'a cetit foaia nu e vina noastră precum nu e nici motiv a Vă scăpa de plată păgubind astfel foaia.

Dlul *Dănilă Tunea* în *Ogrdena*. Călin-darul diecesan se poate procura numai la Tipografia diecesană din Arad unde să Vă adresați trimițând și prețul de 60 fileri de exemplar.

Dlul *Iosif Luțai* în *Cenadul-ung.* Am primit, sunteți achitat până la finea anului 1900. Vă mulțumim.

Dlul *Ioan Beldea* în *Dezna*. Din suma de 4. — cor. primită, cu cor. 2 — Vași achitat abonamentul restant pe al II. sem. din 1899, ear cu restul de 2 cor. pe sem. I. 1900 astfel ne mai datorati cu 2 coroane pe al II. sem. 1900.

Dlul *Eremie Mezin* în *Nereu*. D-tră mai aveți o coroană de solvit pe anul acesta, dl. Sirbu e achitat.

Dlul *Ioan Zolog sen.* în *Corod-szt-Martin*: am primit, Vă mulțumim.

Dlul *Ioan Paicu*, în *Agnita*: am primit abon. pe 1900 pentru societate. Vă mulțumim și rugăm a ne scrie dacă se mai trimitem foaia?

Dlul *Ioan Cadar mic* în *Lugoș*: am primit abonamentul pe anul trecut 1899, așteptăm a ne trimite și pe anul acesta fiind anul pe sfârșite.

Dlul *Ionu Tervencu* în *Cenadul-ung.* Am primit pe sem. II. din anul trecut și pe sem. I. din anul acesta mai ne datorati cu 2 coroane sem. II. din 1900.

Dlul *Vichentie Groporean* în *Buziaș*. Ne datorati cu abonamentul pe 2 ani 1899 și 1900 în cari Vi s'a trimis foaia.

Dlul *D. Pelic* în *Bencecul român* am primit, mai aveți 2 coroane pe al II. sem. 1900.

Dlul *George Oancea*, *Orăștie* aveți dreptate, am primit, Vă mulțumim.

Dlul *Antoniu în Făget*. Din suma de 4 coroane primită la 4 August 1900 cor. 2 V'am achitat abonamentul pe al II. sem. 1899 și cu 2 cor. pe sem. I. 1900 așadar pe al II. sem 1900 sunteți încă dator.

In trecut.

„Capul de bună speranță”.

Un corp de armată englez, imbarcându-se pentru a fi pornit la războiul cu Burii, întreabă pe un superior al său:

— Unde ne vom opri?

— La „Capul de bună speranță”, 'is-e răspunde.

— Ba la capul de slabă speranță pentru noi, îi reflectează interlocutorul.

ECONOMIE.

Cereale (bucato).

Prețurile dela 21 Decembrie.

din Arad:

Grâul cel mai bun . . . cor.	7.15—7.44
Cucuruz	5.25—5.50.
Sbăcară	5.10—5.15.
Orz	5.50—5.60.
Ovės	4.70—4.90

Editor. Aurel Popovici Barcianu. Red: respuns: Ioan Russu Șirianu.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an	Cor. 20.—
Pe 1/2 an	10.—
Pe 1/4 an	5.—
Pe o lună	2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an	franci 40.—
--------------------	-------------

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe chărți geografice. Intocmit pentru clasele III. IV. ale școlilor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Tipografia
„Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă,	Cărți, Broșuri,	Ori-ce tipărituri.
Invitări la nunta,	Anunțuri funebre, etc.	

Cele mai moderate prețuri!!

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

423 40-40

IN SIBIIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;
2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichș, Bihor, Ciomad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile **imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15-60 a-1.**

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși înși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de **4% 4 1/2 și 5%** pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 453 40-40

Szűcs F. Vilmos

ARAD, F6-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adungă și marcă poștală

Cel mai bun croiu!

Insoțirea CALȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericeii, Palatul Minorităților.

Sigură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete, apoi ghetă comode și alte soiuri de încălțăminte.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar' sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi ung. reg., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai dela noi.

Mare magazin de creme și lakk-uri în diferite colori

Prețuri ieftine de neerezut!

Numai articli de fabricație proprie!

Materie de calitate excelentă!

484-2

Cel mai ieftin isvor de cumpărare în articli de fer.

Czigelbrier și Berta

Arad, Andrassy-tér Nr. 3.

Prăvălie cu negoț și unelte de fer pentru comerț și industrie.

Numărul telefonului pentru oraș și comitat 386.

Adresa telegrafică: Czigelbrier.

Recomandăm marele nostru magazin cu tot soiul de negoț de fer, ferării la edificii și mobile, mașine de fert (sparmerturi), cuptoare de fer și unelte pentru toate ramurile industriei.

În arangiamente de culină articli economiei, unelte pentru lucrarea viilor, cuțite de altoit. Pompe contra perenosporei. Patine asortiment bogat.

Unicul reprezentant în Arad al fabricii de mașini economice Hofherr și Schrautz.

Cu consemnare de prețuri curente și cu prelininare de spese servim gratuit

527 5-10

Comandele și în provinciă se execută prompt.